

Zvláštní zpráva

Jakým způsobem orgány a instituce EU vypočítávají, snižují a kompenzují své emise skleníkových plynů?

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Lucemburk
LUCEMBURSKO

Tel. +352 4398-1

E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu.
Můžete se s nimi seznámit na portálu Europa (<http://europa.eu>).

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014

ISBN 978-92-872-0858-3
doi:10.2865/65662

© Evropská unie, 2014
Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

Printed in Luxembourg

Zvláštní zpráva**Jakým způsobem orgány
a instituce EU
vypočítávají, snižují
a kompenzují své emise
skleníkových plynů?**

(podle čl. 287 odst. 4 druhého pododstavce Smlouvy
o fungování EU)

Body

Glosář

I–VII Shrnutí

1–7 Úvod

1–2 **Politika Evropské unie v oblasti životního prostředí má za cíl vysokou úroveň ochrany**

3–4 **Předcházení nebezpečné změně klimatu je pro Evropskou unii prioritou**

5–7 **Orgány veřejné správy hrají při dosahování cílů v oblasti klimatu důležitou roli**

8–11 Rozsah a koncepce auditu

12–101 Připomínky

12–61 **Orgány a subjekty EU nemají žádnou společnou politiku na monitorování a zmírňování svých emisí skleníkových plynů**

12–29 **Plný rozsah uhlíkové stopy orgánů a institucí EU není znám a neúplné informace, které jsou k dispozici, představují riziko, že věrohodnost vykazování emisí i snaha o jejich snížení budou ohroženy**

30–43 **Existují důkazní informace, že emise způsobené orgány a subjekty EU ve svém celku klesají, ale týkají se pouze spotřeby energie v budovách**

44–51 **Více než polovina kontrolovaných orgánů a subjektů EU si nestanovila žádné vyčíslené cílové hodnoty pro snížení svých emisí a pouze dva orgány a subjekty měly vyčíslené cílové hodnoty pro rok 2020**

52–61 **Kompenzace na vyrovnání zbytkových emisí se používají jen v omezené míře a orgány a subjekty EU nemají k této oblasti společný přístup**

62–101 **Orgány a subjekty EU plně nevyužívají nástroje environmentálního řízení propagované Komisí**

62–76 **Pokrok při zavádění systému environmentálního řízení a auditu EMAS je pomalý**

77–89 **Zelené veřejné zakázky jsou podle stávajících předpisů spíše alternativou než povinností a jen málo orgánů a subjektů je systematicky využívalo**

90–101 **Ekologické požadavky na budovy týkající se jejich energetické náročnosti se nevyužívají systematicky pro nové budovy ani projekty větší rekonstrukce**

102–114 Závěry a doporučení

Příloha – Koncepce auditu při posuzování zelených veřejných zakázek

Odpovědi

- **Evropské rady a Rady Evropské unie**
- **Evropské komise**
- **Soudního dvora Evropské unie**
- **Evropské centrální banky**
- **Evropského účetního dvora**
- **Evropské služby pro vnější činnost**
- **Evropského hospodářského a sociálního výboru a Výboru regionů Evropské unie**
- **Evropské investiční banky**
- **Evropské agentury pro bezpečnost letectví**
- **Evropské agentury pro životní prostředí**
- **Evropské agentury pro léčivé přípravky**
- **Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (ochranné známky a průmyslové vzory)**

Budovy s téměř nulovou spotřebou energie: Definovány ve směrnici 2010/31/EU o energetické náročnosti budov jako budovy, jejichž energetická náročnost je velice nízká. Téměř nulová či nízká spotřeba požadované energie by měla být ve značném rozsahu pokryta z obnovitelných zdrojů, včetně energie z obnovitelných zdrojů vyráběné v místě či v jeho okolí.

Celkové emise: Podle protokolu o skleníkovém plynu jsou celkové emise nepřímé emise skleníkových plynů související se zakoupeným či pořízeným zbožím či službami. Dochází k nim až po moment, kdy vykazující organizace přebírá takové zboží či služby, a tyto emise jsou proto také někdy nazývány emisemi „od kolébky k bráně“.

Ekvivalent CO₂ (CO₂e): Univerzální jednotka pro měření emisí skleníkových plynů, která zohledňuje jejich rozdílný potenciál z hlediska globálního oteplování.

Ekvivalent plné pracovní doby (FTE, Full-time equivalent): Jednotka užívaná k měření počtu zaměstnaných osob způsobem, který umožňuje jejich srovnatelnost, přestože tyto osoby mohou pracovat rozdílný počet hodin týdně.

EMAS: Dobrovolný systém environmentálního řízení a auditu (*eco-management and audit scheme*) Evropské unie. Tento systém je kompatibilní s normou ISO 14001, ale přesahuje ji z hlediska náročnosti požadavků.

Energetická účinnost: Energetická účinnost nastává v případě, kdy je u stejného energetického vstupu dosaženo většího výstupu, nebo je dosaženo stejného výstupu s menším energetickým vstupem. Zvyšování energetické účinnosti je způsobem, jak snižovat spotřebu energie či omezovat nárůst její spotřeby.

Energie z obnovitelných zdrojů: Definována ve směrnici 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů jako energie z obnovitelných nefosilních zdrojů, tj. energie větrná, solární, aerotermální, geotermální, hydrotermální a energie z oceánů, vodní energie, energie z biomasy, ze skládkového plynu, z kalového plynu z čistíren odpadních vod a z bioplynů.

Evropský kodex energetické účinnosti v datových střediscích: Dobrovolný kodex chování prosazovaný Evropskou unií v reakci na rostoucí spotřebu energie v datových střediscích a na potřebu snížit související dopady na životní prostředí, ekonomické dopady a dopady na bezpečnost dodávek energie.

ISO 14001: Tato norma, kterou vytvořila Mezinárodní organizace pro normalizaci, stanovuje kritéria pro systémy řízení životního prostředí a tyto systémy mohou být na tuto normu certifikovány. Norma nepředepisuje požadavky na výkonnost v oblasti životního prostředí, ale stanovuje rámec, kterého se podnik či organizace mohou držet, aby zřídily účinný systém ekologického řízení.

Kompenzace: Kompenzace uhlíkových emisí je mechanismus, kdy organizace vyrovná vlastní emise oxidu uhličitého nebo jejich část tím, že někomu zaplatí za jeho úsporu stejného objemu těchto emisí, dosaženou například využitím větrných elektráren namísto tepelných elektráren spalujících uhlí, kdekoliv jinde ve světě. Kompenzace se vypočítávají vzhledem k referenčnímu stavu, který představuje hypotetický scénář pro to, jaké by byly emise v případě absence zmírňovacího projektu, který vytváří kompenzace.

Metoda environmentální stopy organizace (OEF): Metoda doporučená Evropskou komisí pro měření a sdělování environmentálního profilu organizací během jejich životního cyklu. Zahrnuje vykazování emisí skleníkových plynů, ale na tyto emise se neomezuje.

Oxid uhličitý (CO₂): V přírodě se vyskytující plyn a zároveň vedlejší produkt vznikající při spalování fosilních paliv, jakými jsou ropa, plyn a uhlí, spalování biomasy, při změně užívání půdy a při průmyslových postupech (např. výrobě cementu). Jedná se o hlavní antropogenní skleníkový plyn a zároveň o referenční plyn pro měření účinků jiných skleníkových plynů.

Potenciál globálního oteplování (GWP): Tento potenciál definuje dopad, jaký bude mít skleníkový plyn na globální oteplování za určité časové období ve srovnání s dopadem oxidu uhličitého.

Program šetrných budov (GreenBuilding programme, GBP): Dobrovolný program Evropské komise na podporu nákladově efektivních opatření na zlepšení energetické účinnosti a na zavádění obnovitelných zdrojů energie v nebytových budovách.

Protokol o skleníkovém plynu (GHG Protocol): Běžně využívaný dobrovolný standard pro výpočet a vykazování emisí skleníkových plynů, který byl vytvořen iniciativou pro protokol o skleníkovém plynu. Tato iniciativa je partnerství více zúčastněných stran, na němž se podílejí podniky, nevládní organizace a další subjekty přizvané Institutem pro světové zdroje, což je nevládní organizace zaměřená na životní prostředí se sídlem ve Washingtonu, a Světovou obchodní radou pro udržitelný rozvoj, což je sdružení mezinárodních společností se sídlem v Ženevě.

Skleníkové plyny: Oxid uhličitý (CO_2), metan (CH_4), oxid dusný (N_2O) a částečně fluorované uhlovodíky (HFCs) jsou příklady skleníkových plynů, které absorbují sluneční záření, a jsou tak odpovědné za skleníkový efekt. Při zohlednění jejich rozdílného potenciálu pro globální oteplování jsou emise skleníkových plynů obvykle vypočítávány a vykazovány v ekvivalentech oxidu uhličitého (CO_2e).

Skleníkový efekt: Akumulace tepla v atmosféře poblíž zemského povrchu (troposféry), která je zapříčiněna skleníkovými plyny. Podobně jako skleněné stěny zvyšují teplotu uvnitř ve skleníku, ohřívá skleníkový efekt povrch planety. Bez přirozeného skleníkového efektu by byla teplota pod bodem mrazu. Lidská činnost však ve velké míře tento přirozený skleníkový efekt zintenzivnila, což vede ke globálnímu oteplování a změně klimatu.

Soubor nástrojů pro zelené veřejné zakázky (ZVZ): Praktické pokyny poskytnuté Generálním ředitelstvím Evropské komise pro životní prostředí týkající se toho, jak zahrnout ekologické požadavky do zadávací dokumentace jako součást technických specifikací, kritérií výběru/udělení zakázky a doložek o plnění.

Udržitelný rozvoj: Podle „zprávy Brundlandtové“ Valnému shromáždění Spojených národů z roku 1987 je udržitelný rozvoj takový rozvoj, který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval schopnost budoucích generací uspokojit své vlastní potřeby.

Uhlíková neutralita: Stav, kdy se čisté emise uhlíku související s určitou činností či produktem rovnají nule poté, co proběhla kompenzace za ty emise, jimž se nelze vyhnout.

Uhlíková stopa: Běžně používaný termín vyjadřující celkový objem emisí CO₂ a dalších skleníkových plynů zapříčiněných přímo či nepřímo určitým produktem nebo činností nebo souvisejících s činností určité osoby nebo organizace. Na výpočet uhlíkové stopy neexistují žádné závazné předpisy EU.

Únik: Část snížení emisí skleníkových plynů v zemích, které se snaží splňovat povinné limity, která se může znovu objevit v jiných zemích, které těmito limity nejsou vázány. Podniky například mohou přesunout výrobu z vyspělých zemí do rozvojových zemí, aby se vyhnuly restriktivním požadavkům na emise.

Zelená veřejná zakázka (Green public procurement; ZVZ): Proces, kdy se veřejné orgány snaží o obstarání zboží, služeb a stavebních prací, které se v průběhu svého životního cyklu vyznačují sníženým dopadem na životní prostředí ve srovnání s takovým zbožím, službami a stavebními pracemi se stejnou primární funkcí, které by byly jinak obstarány.

Změna klimatu: Podle Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu se pod tímto pojmem rozumí taková změna klimatu, která je vázána přímo nebo nepřímo na lidskou činnost, mění složení globální atmosféry, a která je vedle přirozené variability klimatu pozorována za srovnatelný časový úsek.

Zmírňování: Snaha o snižování emisí či zvětšování úložišť skleníkových plynů. Příkladem může být efektivnější využívání fosilních paliv, přechod na energii z obnovitelných zdrojů, zlepšování izolace budov a rozšiřování úložišť těchto plynů, jako např. lesů, k odstranění velkého objemu oxidu uhličitého z atmosféry.

I

Aby byla politika Evropské unie v oblasti klimatu důvěryhodná, musí být orgány a subjekty EU jakožto veřejné orgány na špičce vývoje jak v koncipování, tak v realizaci politik na snižování svých emisí skleníkových plynů (tzv. „uhlíkové stopy“). Po roce 2005 se orgánům a subjektům EU u jejich budov podařilo zvrátit trend rostoucích emisí. Nevyužily však příležitost vytvořit a realizovat společnou politiku, která by přispěla k cíli Unie, kterým je snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 o 20 % pod úroveň roku 1990.

II

Šest z 15 kontrolovaných orgánů a subjektů EU své emise v roce 2012 nevykazovalo a ty orgány a subjekty, které tak činily, je nevypočítávaly nebo nezveřejňovaly v plném rozsahu. Vzhledem k této skutečnosti není úplný rozsah uhlíkové stopy znám a tyto neúplné informace představují riziko, že věrohodnost vykazování emisí i snaha o jejich snížení budou ohroženy.

III

Důkazní informace o tom, že emise skleníkových plynů vyprodukované orgány a subjekty EU celkově klesají, jsou k dispozici pouze pro oblast spotřeby energie v budovách. Údaje, jež jsou k dispozici o emisích způsobených mobilitou, neumožňují stanovit jednoznačný trend.

IV

Celkové snížení, kterého se doposud podařilo dosáhnout, lze z velké míry přičíst nákupu elektřiny z obnovitelných zdrojů, která je při výpočtu uhlíkové stopy vedena jako energie s nulovými emisemi.

V

Orgány a subjekty EU plně nevyužívají nástroje environmentálního řízení propagované Komisí. Pokrok při zavádění Evropského systému environmentálního řízení a auditu (EMAS) je pomalý. Registrace do systému EMAS je pro veřejné orgány možná od roku 2001 a v červnu 2014 v něm bylo registrováno sedm z 15 kontrolovaných orgánů a subjektů EU. K „zeleňým“ veřejným zakázkám je přistupováno spíše jako k možnosti než jako k povinnosti a využívá je jen několik orgánů a subjektů.

VI

Plánovaný cíl EU na snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 nabízí orgánům a subjektům EU novou příležitost vytvořit a realizovat v této oblasti společnou politiku.

VII

Účetní dvůr Komise doporučuje, aby navrhla společnou politiku pro orgány a subjekty EU na snižování uhlíkové stopy. Součástí této politiky by měla být i kvantifikovaná cílová hodnota snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030. Orgány a subjekty EU by měly:

- a) zavést harmonizovaný přístup pro vykazování svých emisí, a to včetně všech příslušných nepřímých emisí;
- b) vytvořit společný přístup k dobrovolným kompenzacím těch emisí skleníkových plynů, kterým nemohou zabránit;
- c) plně využívat nástroje environmentálního řízení propagované Komisí, zejména v oblasti „zelených“ veřejných zakázek.

Politika Evropské unie v oblasti životního prostředí má za cíl vysokou úroveň ochrany

01

Článek 11 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) uvádí, že požadavky na ochranu životního prostředí musí být zahrnuty do vymezení a provádění politik a činností Unie, zejména s ohledem na podporu udržitelného rozvoje.

02

Politika Unie v oblasti životního prostředí si klade za cíl vysokou úroveň ochrany. Je založena na zásadách obezřetnosti a prevence, odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje a také na zásadě „znečišťovatel platí“¹.

Předcházení nebezpečné změně klimatu je pro Evropskou unii prioritou

03

Do roku 2020 učinila EU pevný závazek² dosáhnout nejméně 20% snížení svých emisí skleníkových plynů ve srovnání s rokem 1990³.

04

Do roku 2030 Evropská komise navrhla stanovit cílovou hodnotu pro snížení domácích (tj. v EU) emisí skleníkových plynů na 40 % ve srovnání s objemem emisí v roce 1990⁴. Rovněž Evropský parlament vyzval ke snížení o nejméně 40 %⁵.

Orgány veřejné správy hrají při dosahování cílů v oblasti klimatu důležitou roli

05

Dvěma nejdůležitějšími zdroji emisí skleníkových plynů v Evropě jsou výroba energie spalováním paliva a doprava⁶. Orgány veřejné správy mohou ovlivnit objem těchto (i dalších) emisí tím, že změní svůj způsob fungování. Prostřednictvím veřejných zakázek mohou podporovat environmentálně udržitelná řešení na potřebné stavební práce, zboží a služby.

06

Aby byla politika EU v oblasti klimatu důvěryhodná, je důležité, aby orgány, instituce, subjekty a agentury EU (dále jen „orgány a subjekty EU“) šly příkladem a byly na špičce vývoje v koncipování a realizaci strategií pro zmírňování uhlíkové stopy veřejných orgánů. **Rámeček 1** uvádí určité informace o způsobu, jakým se vypočítává uhlíková stopa organizace.

07

Ve světle zásad stanovených ve Smlouvě existují dva navzájem se doplňující způsoby, jak zmírnit dopad emisí skleníkových plynů orgánů a subjektů EU na životní prostředí:

- a) přednostně snížením těchto emisí;
- b) kompenzací zbytkových emisí formou zápočtu.

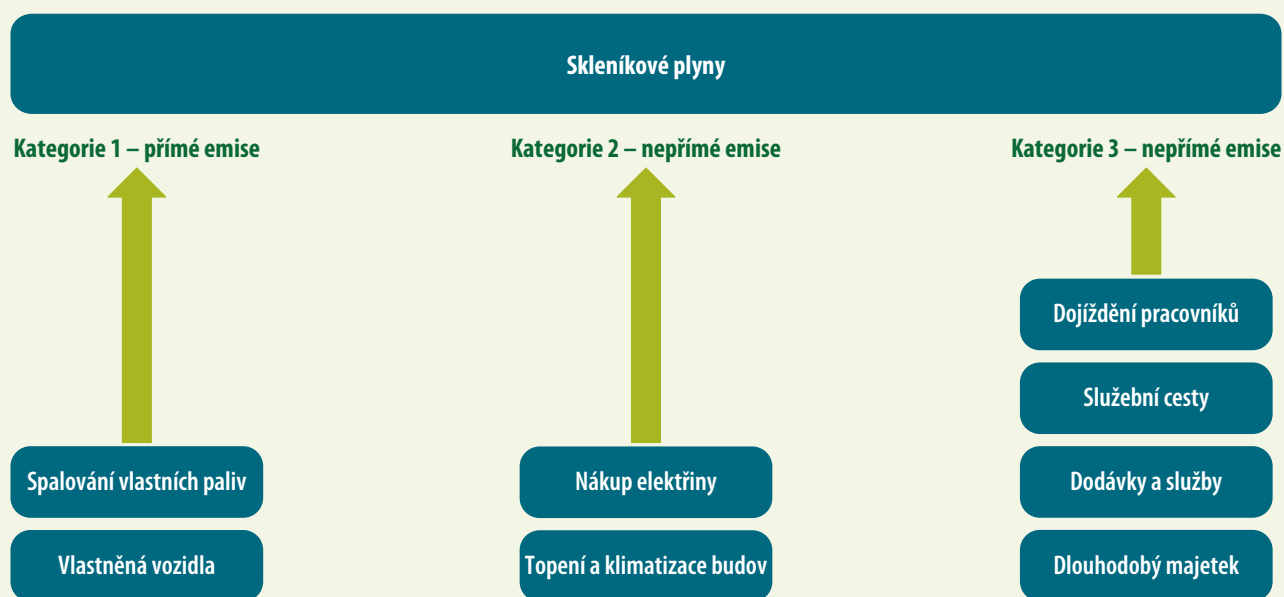
- 1 Viz článek 191 SFEU.
- 2 Viz závěry předsednictví Evropské rady ze dne 8.–9. března 2007, bod 32.
- 3 Evropská rada navrhla zvýšit tento závazek ke snížení emisí v absolutním vyjádření o 30 % za předpokladu, že se ostatní významné ekonomiky budou spravedlivě podílet na celosvětovém úsilí o snížení emisí.
- 4 COM(2014) 15 final ze dne 22. ledna 2014 – Rámec politiky v oblasti klimatu a energetiky v období 2020–2030.
- 5 Usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. února 2014 o rámci politiky pro klima a energetiku do roku 2030 (2013/2135(INI)).
- 6 Ročenka Eurostatu, *Energy, transport and environment indicators*, vydání z roku 2013.

Výpočet uhlíkové stopy v určité organizaci

Uhlíková stopa odpovídá celkovému objemu emisí skleníkových plynů, které přímo či nepřímo souvisí s činností organizace. Zdroji těchto emisí mohou být například výroba elektřiny v elektrárnách, topení fosilními palivy a dopravní provoz.

Skleníkové plyny jako např. oxid uhličitý (CO_2), metan (CH_4), oxid dusný (N_2O) a částečně fluorované uhlovodíky (HFCs) mají různý potenciál z hlediska globálního oteplování. Například jedna tuna metanu představuje ekvivalent 25 tun CO_2 . Aby se tyto rozdíly zohlednily, je objem každého z vypouštěných plynů převeden na ekvivalenty oxidu uhličitého (CO_2e), takže celkový dopad ze všech zdrojů lze shrnout do jediného údaje.

Široce používaný protokol o skleníkovém plynu (*GHG Protocol*) rozlišuje tři kategorie zdrojů emisí. Níže uvedený graf uvádí některé nejdůležitější zdroje emisí z hlediska veřejných orgánů.

Organizace se při vykazování svých emisí původně zaměřovaly na kategorie 1 a 2. Nyní se ale postupně začínají zohledňovat i emise kategorie 3, aby se se mohla komplexně řídit rizika a příležitosti související se skleníkovými plyny.

Zdroj: Evropský účetní dvůr.

Rozsah a koncepce auditu

10

08

Do rozsahu auditu byly zařazeny všechny orgány a subjekty EU, které měly v roce 2012 více než 500 zaměstnanců. Do auditu byla kromě toho začleněna i Evropská agentura pro životní prostředí, a to vzhledem ke svým specifickým úkolům, které přímo souvisejí s předmětem auditu. **Tabulka 1** uvádí 15 institucí a subjektů EU, kterých se audit týkal. Pro účely auditu se k Evropské radě a Radě Evropské unie (dále rovněž jen „Rada“) přistupovalo jako k jedinému subjektu, neboť Evropská rada nemá vlastní sekretariát, v této oblasti jí napomáhá Generální sekretariát Rady EU. Podobně se na Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů (dále jen „výbory“) nahlíželo jako na jeden subjekt, neboť tyto dva výbory sdílejí své budovy, logistické zabezpečení a překladatelské služby a společně je řídí. Audit věnoval zvláštní pozornost Evropské komisi, a to nejen s ohledem na její velikost, ale také na její úlohu orgánu EU, který má právo legislativní iniciativy.

09

Audit Účetního dvora posuzoval, zda mají orgány a subjekty EU politiky na snížení dopadu svého administrativního provozu na životní prostředí a zda byly tyto politiky účinně realizovány. Účetní dvůr zkoumal, zda orgány a subjekty EU:

- a) vypočítávají své emise skleníkových plynů, tyto emise snižují a kompenzují zbytkové emise prostřednictvím zápočtu;
- b) plně využívají nástroje řízení v oblasti životního prostředí, které propaguje Komise ke snížení emisí.

10

Audit byl založen na dotaznících a pohovorech a dále na analýze dokumentů a statistických údajů zveřejněných nebo zpřístupněných příslušnými kontrolovanými orgány a subjekty EU. Zahrnul rovněž přezkum vzorku zadávacích řízení.

11

Tento audit nebyl auditem uhlíkových emisí, tj. jeho cílem nebylo provádět nebo opětovně provádět výpočty emisí CO₂ kontrolovaných orgánů a subjektů EU či ověřovat správnost podkladových údajů. Není-li uvedeno jinak, údaje obsažené v této zprávě se týkají roku 2012.

15 orgánů a subjektů EU, kterých se audit týkal

	Počet pracovních míst v plánu pracovních míst pro rok 2012 (2014)	Lokality
Evropská komise	25 065 (24 901)	Brusel, Lucemburk, Ispra, Geel, Karlsruhe, Petten, Sevilla, Grange, zastoupení v členských státech
Evropský parlament	6 684 (6 773)	Brusel, Lucemburk, Štrasburk, informační kanceláře v členských státech
Evropská rada ¹	3 153 (3 101)	Brusel
Rada Evropské unie		Brusel, Lucemburk
Evropská investiční banka ²	2 185 ³ (2 369) ³	Lucemburk
Soudní dvůr Evropské unie	1 952 (1 991)	Lucemburk
Evropská služba pro vnější činnost	1 670 (1 661)	Brusel ⁴
Evropská centrální banka	1 448 (2 602)	Frankfurt nad M.
Evropský hospodářský a sociální výbor ⁵	1 255 (1 252)	Brusel
Výbor regionů Evropské unie ⁵		
Evropský účetní dvůr ⁶	887 (882)	Lucemburk
Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu	775 (861)	Alicante
Evropská agentura pro bezpečnost letectví	634 (685)	Kolín nad Rýnem
Evropská agentura pro léčivé přípravky	590 (599)	Londýn
Evropská agentura pro životní prostředí	136 (135)	Kodaň

1 Evropské radě napomáhá Generální sekretariát Rady EU.

2 EIB se tohoto auditu účastnila dobrovolně.

3 Uvedený počet pracovních míst je ke konci roku 2012 a konci roku 2013.

4 Ústředí.

5 Výbory sdílejí své budovy a logistické zázemí a řídí je společně.

6 Zjištění týkající se Evropského účetního dvora nebyla externě ověřena.

Orgány a subjekty EU nemají žádnou společnou politiku na monitorování a zmírňování svých emisí skleníkových plynů

Plný rozsah uhlíkové stopy orgánů a institucí EU není znám a neúplné informace, které jsou k dispozici, představují riziko, že věrohodnost vykazování emisí i snaha o jejich snížení budou ohroženy

12

Dle názoru Účetního dvora jsou spolehlivé a komplexní informace o skutečném objemu uhlíkové stopy orgánů a subjektů EU zásadním předpokladem pro vytvoření a realizaci účinných strategií snižování emisí, které budou důvěryhodné a přesvědčivé jako příklad k následování. Za většinu orgánů a subjektů EU však v současnosti tyto informace nejsou k dispozici.

Neexistuje společná koncepce pro výpočet uhlíkové stopy orgánů a subjektů EU

13

Pro výpočet uhlíkové stopy veřejných orgánů neexistují závazné právní předpisy EU. Orgány a subjekty EU se tak v zásadě mohou volně rozhodnout, zda chtějí vykazovat emise produkované v souvislosti se svou činností, a v případě, že ano, také o způsobu jejich výpočtu a monitorování.

Mohou ale na druhé straně podléhat určitým vykazovacím povinnostem ve svých hostitelských zemích, například s ohledem na energetickou náročnost svých budov. Tyto vykazovací povinnosti nejsou ovšem na úrovni celé EU harmonizovány.

14

Na rozdíl od rozvíjející se praxe v soukromém sektoru⁷ nevyžaduje finanční nařízení EU⁸ zahrnutí informací o životním prostředí do zpráv předkládaných dle jeho hlavy IX („Předkládání účetní závěrky a účetnictví“)⁹. V tomto ohledu neexistují ani žádné meziinstitucionální dohody.

15

Organizace, které se účastní dobrovolného systému EU environmentálního řízení a auditu EMAS¹⁰, jsou povinny vykazovat jako jeden z klíčových ukazatelů ukazatel „emise“, který zahrnuje celkové roční emise skleníkových plynů vyjádřené v tunách ekvivalentu oxidu uhličitého. Avšak podle rozhodnutí Komise, kterým se vytváří příručka pro uživatele k účasti v systému EMAS¹¹, je třeba přístup ke kvantifikaci emisí stále vyjasnit. Tato příručka v každém případě doporučuje, aby organizace vykazovaly nejen přímé, ale rovněž významné nepřímé emise skleníkových plynů (viz **rámec 1**).

7 Čtvrtá směrnice Rady 78/660/EHS ze dne 25. července 1978 opírající se o čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy a týkající se ročních účtů takových druhů společností (Úř. věst. L 222, 14.8.1978, s. 11) stanoví, že tam, kde je to vhodné, a v míře nezbytné pro pochopení rozvoje, výkonnosti či situace podniku, musí výroční zpráva podniku obsahovat i nefinanční informace, včetně informací týkajících se otázek souvisejících se životním prostředím. V dubnu 2013 předložila Komise legislativní návrh (COM(2013) 207 final ze dne 16. dubna 2013), podle něž je podávání takových zpráv povinné pro společnosti, jejichž průměrný počet zaměstnanců přesahuje 500.

8 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. L 298, 26.10.2012, s. 1). Toto nařízení se nevztahuje na Evropskou centrální banku a na Evropskou investiční banku. Agentury EU mají finanční nařízení, které se řídí předpisy platnými pro souhrnný rozpočet Unie.

9 Součástí výroční zprávy Evropské centrální banky je oddíl o otázkách souvisejících s životním prostředím. Evropská investiční banka podává zprávy o environmentálních otázkách ve své zprávě o odpovědnosti podniku, která tvoří součást výroční zprávy skupiny EIB.

10 Podrobnější informace o systému EMAS jsou uvedeny v bodech 62–76.

11 Viz s. 25 a 26 rozhodnutí Komise 2013/131/EU ze dne 4. března 2013, kterým se vytváří příručka pro uživatele, která stanoví kroky nutné k účasti v systému EMAS podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) (Úř. věst. L 76, 19.3.2013, s. 1).

16

V doporučení přijatém dne 9. dubna 2013¹² Komise podporuje využití metody stanovení environmentální stopy organizace (*organisation environmental footprint*, OEF) pro měření nebo sdělování environmentálního profilu veřejných organizací během jejich životního cyklu, což zahrnuje i podávání zpráv o emisích skleníkových plynů. Tato metoda byla vytvořena Společným výzkumným střediskem Komise, které zohlednilo doporučení ze stávajících dokumentů týkajících se široce uznávaných metod a pokynů environmentálního účetnictví organizací.

17

Dle Komise bylo vytvoření metody OEF motivováno skutečností, že „[s]oučasné množství různých metod a iniciativ k posuzování a sdělování environmentálního profilu vede ke zmatkům a nedůvěře v informace o environmentálním profilu.“¹³ Jak vyplynulo z auditu Účetního dvora, tato analýza se týká rovněž podávání zpráv orgánů a subjektů EU o jejich vlastní uhlíkové stopě.

Šest z 15 kontrolovaných orgánů a subjektů EU v roce 2012 nevykazovalo své emise skleníkových plynů a ty orgány a subjekty, které tak činily, nevypočítávaly či nezveřejnily všechny součásti

18

V rámci auditu byly přezkoumávány informace, jež byly dostupné v orgánech a subjektech EU o jejich emisích skleníkových plynů v roce 2012. Evropská rada a Rada Evropské unie, Evropský účetní dvůr, Evropská služba pro vnější činnost, Evropská agentura pro bezpečnost letectví a Evropská agentura pro léčivé přípravky v roce 2012 žádné informace o svých emisích nezveřejnily. Ostatní orgány a subjekty zveřejnily pouze neúplné informace.

19

Vzhledem k absenci závazných pravidel o způsobu výpočtu uhlíkové stopy organizace byla v tomto auditu použita zpráva Evropského parlamentu o uhlíkové stopě jako referenční hodnota, a to vzhledem ke svému širokému rozsahu. **Tabulka 2** uvádí srovnávací rozpis zohledněných či nezohledněných zdrojů emisí a vykázaných objemů emisí.

12 Doporučení Komise 2013/179/EU ze dne 9. dubna 2013 o používání společných metod pro měření a sdělování environmentálního profilu životního cyklu produktů a organizací (Úř. věst. L 124, 27.4.2013, s. 1).

13 Viz 2. bod odůvodnění doporučení Komise 2013/197/EU.

Tabulka 2

Vykazování emisí v CO₂e v souvislosti s rokem 2012 (pouze informace, které již byly zveřejněny nebo ještě budou zveřejněny; jako srovnávací hodnota byl použit rozsah vykazování Evropského parlamentu)

	Evropská agentura pro léčivé přípravky	Evropská agentura pro bezpečnost letectví	Evropská služba pro vnější činnost	Evropský účetní dvůr	Evropská rada a Rada EU	Výbory (EHSV a VR)	Evropská komise	Evropská agentura pro životní prostředí	Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu	Evropská centrální banka	Evropská investiční banka	Soudní dvůr	Evropský parlament
Emise v roce 2012 (v tunách CO ₂ e)	—	—	—	—	—	1 066	42 911	704	2 145	17 793	16 441	18 801	91 893
ROZSAH VYKAZOVÁNÍ													
Zahrnuje emise z těchto zdrojů:													
Energie spotřebovaná v budovách	x	x	x	x	x	○ ²	○ ²	○ ¹	●	●	●	●	●
Únik chladicích plynů	x	x	x	x	x	x	x	x	x	●	x	●	●
Přeprava zboží	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	(●)	●
Přeprava osob	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	●	●
Dojíždění pracovníků na pracoviště	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	●	●	●
Služební cesty	x	x	x	x	x	x	○ ⁴	●	●	●	●	●	○ ³
Návštěvníci	x	x	x	x	x	x	x	●	x	●	x	●	●
Pořízení zboží a služeb	x	x	x	x	x	x	x	x	x	○ ⁵	○ ⁵	(●)	●
Odpad	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	●	●	●
Dlouhodobý majetek ⁶													
Výstavba budov	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	(●)	●
Kancelářský nábytek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	(●)	●
Vybavení IT	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	(●)	●
Jiné vybavení	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	(●)	●

1 Nebyl zveřejněn žádný údaj za rok, pouze souhrnný údaj za období 2010–2012.

2 Pouze budovy spadající do rozsahu systému pro environmentální řízení EMAS.

3 Nejsou zahrnuty cesty poslanců Parlamentu na zasedání v Bruselu a Štrasburku.

4 Zahrnuta pouze služební vozidla.

5 Zahrnut pouze papír.

6 Emise vytvořené během výstavby či výroby zboží dlouhodobé spotřeby.

Pozn.: Většina údajů o emisích pochází z různých ročních environmentálních prohlášení vykazujících orgánů a subjektů EU. V případě Soudního dvora pocházejí údaje z externí studie o uhlíkové stopě a v případě EIB ze zprávy banky o její uhlíkové stopě za rok 2012.

20

Jak je zřejmé z **tabulky 2**, Evropský parlament vzal při vykazování svých celkových ročních emisí v úvahu širokou škálu jejich zdrojů. Vzhledem k tomuto širokému rozsahu mají emise vykázané Parlamentem skoro stejně velký objem jako emise vykázané všemi ostatními orgány a subjekty EU dohromady. Ačkoli jsou uvedené kategorie zdrojů emisí zohledněné Parlamentem v zásadě komplexní, Parlament se rozhodl nevykazovat emise způsobené cestováním svých poslanců z jejich domovských zemí na zasedání v Bruselu a Štrasburku.

21

Vykazování emisí skleníkových plynů Komise v ekvivalentech oxidu uhličitého v jejím ročním environmentálním prohlášení za rok 2013 se omezilo na informace o emisích způsobených spotřebou energie v budovách spadajících pod systém EMAS v Bruselu, Lucemburku a Pettenu¹⁴ a služebními auty používanými v těchto lokalitách.

22

Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů vykazaly pouze emise způsobené spotřebou energie v budovách. Vysvětlením výborů bylo, že jsou ochotny zvážit, zda vypočítávat komplexní environmentální stopu v případě, že bude připravena harmonizovaná metodika v souladu s normami EU a založená na koncepci metody OEF.

Tři orgány a subjekty EU se snažily zlepšit vykazování

23

Rozsah vykazování ze strany Evropské centrální banky se postupně od roku 2008 rozšiřuje. Nebyly však vypočítávány emise způsobené dojížděním zaměstnanců na pracoviště a emise vzniklé v důsledku výstavby nových prostor banky.

24

Od finančního roku 2012 uplatňuje Evropská investiční banka metodiku protokolu o skleníkovém plynu (GHG Protocol methodology)¹⁵. Do rozsahu vykazování však nejsou zahrnuty emise způsobené výrobou pořízených produktů (kromě papíru), emise způsobené pořízenými službami a emise generované během výroby zboží dlouhodobé spotřeby (jako např. zařízení a vozidla).

25

Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu plánoval rozšířit své vykazování počínaje rokem 2013 na základě studie vypracované externím konzultantem. Avšak rozsah této studie nezahrnul celkové emise z pořízeného zboží a služeb a ze zboží dlouhodobé spotřeby. Kromě toho rozsah zahrnul pouze emise z letů, ale nikoliv z ostatních služebních cest či cest pracovníků vnitrostátních orgánů navštěvujících úřad.

14 Viz **tabulka 6**.

15 Světová podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj / Institut pro světové zdroje, *GHG Protocol Corporate Standard* (Norma pro podniky v rámci protokolu o skleníkovém plynu).

Tři orgány EU se musí připravit na vykazování emisí, neboť zahájily proces připojení k systému EMAS

26

Generální sekretariát Rady plánuje zadat studii na stanovení uhlíkové stopy Rady. Tato studie pokryje pouze činnosti v Bruselu. Emise způsobené cestami zástupců členských států tam a zpět z jejich členských států, aby se mohli účastnit zasedání organizovaných generálním sekretariátem Rady, do rozsahu plánované studie nespádají. Rovněž nebudou vzaty v úvahu zasedání Rady v Lucemburku nebo v jednotlivých členských státech.

27

Soudnímu dvoru byla předložena komplexní studie o jeho uhlíkové stopě v roce 2010. Koncepce pro výpočet uhlíkové stopy byla stejná jako koncepce použitá Parlamentem. Na roky 2011 a 2012 byly provedeny aktualizace pro hlavní zdroje emisí. Tyto údaje byly zveřejněny v červnu 2014.

28

V listopadu 2013 Účetní dvůr uzavřel smlouvu s externím konzultantem na přípravu na přechod na systém EMAS. V době auditu ještě nepadlo rozhodnutí, jak bude tento orgán ve věci vykazování emisí postupovat.

Komise se dosud nerozhodla, zda při svém vykazování bude používat metodu environmentální stopy organizace (OEF)

29

Studie o metodě OEF, provedená v lokalitě Ispra, kde je umístěno Společné výzkumné středisko, prokázala, že tuto metodu lze aplikovat na veřejné orgány. Komise však dosud nezačala proces přípravy podrobnějších odvětvových pravidel pro tuto metodu pro veřejné orgány. Dle Komise závisí možné rozšíření metody na dalších analýzách, zvláště s ohledem na zdroje nezbytné k realizaci metody.

Existují důkazní informace, že emise způsobené orgány a subjekty EU ve svém celku klesají, ale týkají se pouze spotřeby energie v budovách

30

Při neexistenci komplexních a spolehlivých informací o skutečném objemu uhlíkové stopy orgánů a subjektů EU je obtížné zjistit celkový trend v jejich emisích skleníkových plynů. Za tímto účelem musel proto audit vycházet z předpokladů, které jsou plauzibilní, ale pro něž jsou k dispozici pouze omezené podpůrné důkazní informace.

31

Rozhodnutí nebo návrhy EU na snížení emisí používají jako referenční rok 1990 (viz body 3 a 4). Pro dané orgány a subjekty EU nejsou však k dispozici konkrétní údaje o emisích sahající do roku 1990. V důsledku toho není možné posoudit jejich současnou výkonnost oproti skutečným emisím v roce 1990.

32

Existují nicméně určité důkazy, které vypovídají o tom, že celkové emise těchto orgánů a subjektů EU se po roce 1990 zhruba do roku 2005¹⁶ výrazně zvýšily. Toto zvýšení bylo zapříčiněno rozšířením EU, nárůstem činností stávajících orgánů a subjektů a také vytvořením nových.

33

Úsilí o snížení emisí skleníkových plynů bylo ve větším měřítku zahájeno v roce 2006. Tento obrat se zaměřil na emise způsobované spotřebou energie v budovách. Rozsah těchto emisí záleží na celkové úrovni spotřeby energie na vytápění, klimatizaci, osvětlení, vaření, provozu elektrických a elektronických přístrojů a datových středisek¹⁷ a na podílu spotřebované energie, která je vyrobena s nízkými či nulovými emisemi skleníkových plynů.

Používání „zelené“ elektřiny pomohlo zvrátit trend rostoucích emisí zapříčiněných energetickou spotřebou v budovách...

34

V roce 2007 začaly orgány a subjekty EU nakupovat elektřinu z obnovitelných zdrojů (tzv. „zelená elektřina“¹⁸) pro tu část potřeb elektřiny, která nebyla pokryta jejich vlastní produkcí. Všechny kontrolované orgány a subjekty EU v současnosti pokrývají všechny své externí dodávky elektřiny (nebo přinejmenším jejich významnou část) ze „zelené“ elektřiny.

35

Při výpočtu uhlíkové stopy je „zelená“ elektřina zpravidla evidována jako zdroj s nulovými emisemi¹⁹. Zmírňující efekt „zelené“ elektřiny na výpočet celkové uhlíkové stopy se odhaduje v řádu 20 % za předpokladu, že všechna elektřina pochází z obnovitelných zdrojů a že je uplatňován úplný rozsah vykazování emisí skleníkových plynů. Přejít na „zelenou“ elektřinu má tudíž za účinek snížení celkových emisí, nedochází-li zároveň k natolik velkému nárůstu spotřeby energie z neobnovitelných zdrojů, že jej nelze kompenzovat „zelenou“ elektřinou. V kontrolovaných orgánech a subjektech EU však nebyl pozorován žádný podobný scénář.

16 Například celková spotřeba energie v budovách v Komise v Bruselu v roce 2005 byla asi o 60 % větší než úroveň roku 2000, což je nejstarší rok, za nějž byly údaje Účetnímu dvoru poskytnuty.

17 Celková úroveň spotřeby energie v budovách je ovlivněna různými faktory. Patří k nim zejména počet a velikost budov, intenzita jejich využívání z hlediska počtu uživatelů a období užívání, jejich technicky vyjádřená energetická spotřeba, efektivnost správy budov, chování pracovníků a klimatické výkyvy.

18 „Zelená“ elektřina musí splňovat kritéria záruky původu stanovená ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES (Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 16).

19 V ročních environmentálních prohlášeních Komise týkajících se budov v Bruselu není „zelená“ elektřina vykazována jako zdroj s nulovými emisemi.

... ale „zelená“ elektřina od externích dodavatelů má jako nástroj ke snížení emisí skleníkových plynů svá omezení

36

Většina „zelené“ elektřiny spotřebovávané orgány a subjekty EU je obstarávána od externích dodavatelů, v Bruselu a Lucemburku prostřednictvím meziinstitucionálních smluv. Avšak „zelená“ elektřina poskytovaná externími dodavateli má dvě významná omezení z hlediska snižování emisí skleníkových plynů: není v současné době dostupná pro všechny a není prostředkem, jak trvale snižovat energetickou náročnost budov.

37

Množství „zelené“ elektřiny na trhu je v současné době omezeno. Z tohoto důvodu nákup „zelené“ elektřiny snižuje globální emise skleníkových plynů pouze za předpokladu, že v důsledku takovýchto nákupů je elektřina vyrobená z fosilních paliv nahrazena produkcí z nových, dodatečných zařízení produkujících elektřinu z obnovitelných zdrojů. Zvýšená poptávka po „zelené“ elektřině však pravděpodobně (přinejmenším v dlouhodobém měřítku) povede k nárůstu její nabídky.

38

„Zelená“ elektřina představuje jednorázové opatření na dosažení rychlého a viditelného snížení emisí. Není však nástrojem na trvalé zlepšování této oblasti. Přechodem na „zelenou“ elektřinu se získává dodatečný čas před zavedením dalších opatření na snížení celkové energetické spotřeby.

Údaje, které jsou k dispozici o emisích způsobených mobilitou, neumožňují stanovit v této oblasti jednoznačnou tendenci

39

Vzhledem ke specifickému charakteru orgánů a subjektů EU mají jejich emise způsobené mobilitou tendenci být objemnější, než je tomu u většiny veřejných orgánů v členských státech. Aby se mohl provést komplexní výpočet emisí způsobených mobilitou, je třeba vzít v úvahu následující zdroje:

- a) dojíždění do práce a z práce;
- b) služební cesty;
- c) návštěvníci a externí účastníci jednání a konferencí organizovaných orgány a subjekty.

40

Kdyby byly tyto zdroje zahrnuty, činily by emise související s mobilitou nejméně polovinu celkových emisí, které by orgány a subjekty EU vykázaly. Avšak většina údajů, které jsou v současnosti k dispozici o emisích zapříčiněných mobilitou, je méně úplná a spolehlivá než údaje o spotřebě energie v budovách. Například co se týče dojíždění zaměstnanců do práce a z práce, mají údaje, které slouží jako základ pro výpočty, většinou velkou chybovost. Pouze údaje Evropského parlamentu a Evropské investiční banky umožnily posoudit trend v dlouhodobější perspektivě, přičemž výsledky se v absolutním vyjádření rozcházejí.

41

Evropský parlament vykázal za rok 2012 emise související s mobilitou, které byly v absolutním vyjádření asi o 20 % větší než v roce 2006. Tento nárůst z velké míry souvisel se zvýšenými emisemi zapříčiněnými návštěvníky Parlamentu²⁰ v Bruselu a Štrasburku. Další příčinou bylo, že úspory v cestách pracovníků mezi Bruselem, Lucemburkem a Štrasburkem (viz **rámeček 2**) byly převáženy nárůstem souvisejícím se služebními cestami mimo tyto tři lokality²¹. V relativním vyjádření se však Parlamentu podařilo dosáhnout u emisí souvisejících s mobilitou snížení o 3,3 % na ekvivalent plné pracovní doby (FTE)²².

42

Evropská investiční banka vykázala, že její emise související s mobilitou byly v roce 2012 o 6 % nižší než v roce 2007. Na osobu byly emise související s mobilitou nižší o 36 %.

- 20 V úvahu byly vzaty pouze cesty dotované Parlamentem.
- 21 Za rok 2012 Parlament vykázal, že cestování jeho zaměstnanců mezi zmíněnými třemi hlavními lokalitami představovalo 2,5 % uhlíkové stopy. Cesty zaměstnanců do dalších destinací (většinou letadlem) pak představovaly 6,9 % uhlíkové stopy.
- 22 Koncepce „ekvivalentu plné pracovní doby“ používaná Parlamentem (viz glosář) zahrnuje nejen poslance, ale rovněž návštěvníky.

Rámeček 2

Méně emisí zapříčiněných cestami mezi Bruselem, Lucemburkem a Štrasburkem

Emise skleníkových plynů vzniklé v souvislosti s cestami pracovníků Evropského parlamentu mezi Bruselem, Lucemburkem a Štrasburkem se v roce 2012 snížily o 34 % v porovnání s rokem 2006. Významně je to ovlivněno skutečností, že cestování vlakem ve velké míře nahradilo cestování letadlem.

Kilometry (v mil.)	2006	2012	Vývoj
Automobilem	10,4	9,3	– 10 %
Vlakem	3,0	7,1	+ 139 %
Letadlem	4,8	0,5	– 90 %
Celkem	18,1	16,9	– 7 %

Zdroj: Výpočty EÚD vycházející z údajů poskytnutých Parlamentem.

Poznámka: Z důvodu zaokrouhlení nemusí součty jednotlivých údajů odpovídat celkovým součtům.

Dlouhodobý majetek a dodávky a služby mají tendenci být jako zdroje emisí přehlíženy, a to navzdory své významnosti

43

Dodávky (např. potravin či kancelářských potřeb) či služby (např. úklid či catering) způsobují emise, které byly hodnoceny jen zřídka, s výjimkou emisí souvisejících s papírem. To samé platí o emisích vzniklých při výrobě zboží dlouhodobé spotřeby (např. vybavení IT) a při výstavbě a renovaci budov. Pouze Evropský parlament vypočítal plný dopad dlouhodobého majetku, dodávek a služeb na svou celkovou uhlíkovou stopu, který činil přibližně 30 % celkově vykázané stopy za rok 2012. Pro Soudní dvůr byl dopad těchto dodávek a služeb odhadnut na základě údajů za rok 2010.

Více než polovina kontrolovaných orgánů a subjektů EU si nestanovila žádné vyčíslené cílové hodnoty pro snížení svých emisí a pouze dva orgány a subjekty měly vyčíslené cílové hodnoty pro rok 2020

44

Dle názoru Účetního dvora je stanovení vyčíslených cílových hodnot pro snížení emisí důležité pro plánování a zajištění udržitelnosti environmentálního řízení organizace. Zveřejňování takovýchto cílových hodnot a jejich plnění je důležité pro důvěryhodnost úsilí o snižování emisí skleníkových plynů.

45

V roce 2013 si více než polovina kontrolovaných orgánů a subjektů EU nestanovila žádné vyčíslené cílové hodnoty pro snížení svých emisí skleníkových plynů. Zbývající orgány a subjekty si stanovily cílové hodnoty související s konkrétními činnostmi nebo zdroji emisí, případně celkové cílové hodnoty, přičemž Evropský parlament zkombinoval oba komponenty (viz **tabulka 3**).

Upřednostňovány byly cílové hodnoty v krátkodobém horizontu...

46

Ve většině případů byly použity střednědobé cílové hodnoty s časovým horizontem od jednoho do tří let. Při auditu bylo zjištěno, že takovéto střednědobé cílové hodnoty mohou být užitečné, neboť umožňují „rychlé úspěchy“, jako například v případě snížení emisí přechodem na „zelenou“ elektřinu. Hlavním rizikem souvisejícím s krátkodobými cílovými hodnotami je to, že tyto cílové hodnoty neposkytují vhodný časový horizont pro opatření, která vyžadují více přípravy; vedou tak k úspoře emisí pouze v několika letech po původním rozhodnutí (zejména u stavebních projektů). Při auditu bylo rovněž zjištěno, že krátkodobé cílové hodnoty, stanovované z jednoho roku na druhý pro spotřebu energie v budovách, s sebou nesou riziko, že budou zkresleny v důsledku klimatických výkyvů.

Tabulka 3

Kvantifikované cílové hodnoty pro snížení emisí skleníkových plynů

Legenda:

- Ano
X Ne

	Odvětvové cílové hodnoty	Celková cílová hodnota	Absolutní cílové hodnoty	Relativní cílové hodnoty	Krátkodobé cílové hodnoty (jeden až tři roky)	Střednědobá cílová hodnota (2020)	Dlouhodobá cílová hodnota (2030)
Evropský parlament	●	●	X	●	X	● ¹	X
Evropská komise	●	X	●	●	●	X	X
Evropská centrální banka	X	●	●	X	●	X	X
Výbory (EHSV a VR)	●	X	X	●	●	X	X
Evropská investiční banka	X	●	X	●	X	●	X
Evropská agentura pro životní prostředí	●	X	●	●	●	X	X
Evropská rada a Rada EU	X	X	X	X	X	X	X
Soudní dvůr	X	X	X	X	X	X	X
Evropský účetní dvůr	X	X	X	X	X	X	X
Evropská služba pro vnější činnost	X	X	X	X	X	X	X
Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu	X	X	X	X	X	X	X
Evropská agentura pro bezpečnost letectví	X	X	X	X	X	X	X
Evropská agentura pro léčivé přípravky	X	X	X	X	X	X	X

1 Kromě toho byly pro energii, papír a odpad stanoveny některé cílové hodnoty pro okamžité snížení do roku 2016.

Kvantifikované cílové hodnoty stanovují objem snížení emisí, kterého se má za danou dobu dosáhnout. Lze rozlišit čtyři typy kvantifikovaných cílových hodnot:

- **Odvětvové** cílové hodnoty se týkají emisí způsobených konkrétními činnostmi (např. emisemi z vytápění a klimatizace budov).
- **Celkové** cílové hodnoty se týkají celkového objemu emisí zapříčiněných činnostmi daného orgánu/subjektu.
- **Absolutní** cílové hodnoty mají za cíl snížit emise způsobené konkrétními činnostmi či daným orgánem/subjektem jako celkem v porovnání s objemem emisí v referenčním roce.
- **Relativní** cílové hodnoty mají za cíl snížit emise na osobu či čtvereční metr v porovnání s referenčním rokem.

47

Cílové hodnoty pro snížení emisí byly stanoveny buď v absolutním vyjádření (tj. snížení celkových emisí), nebo v relativním vyjádření (snížení emisí na osobu či metr čtvereční), případně jako kombinace obojího. Stanovování absolutních cílových hodnot pro snížení je více v souladu s politikou EU pro oblast klimatu, jejímž cílem je pokles celkových emisí.

Kromě toho zaměření na plnění absolutních cílových hodnot znamená, že se zlepšuje výkonnost i v relativním vyjádření (ledaže u orgánu či subjektu probíhá omezování činností).

... a tam, kde existují cílové hodnoty pro rok 2020, jsou tyto cílové hodnoty relativní

48

Na rok 2020 stanovily cílové hodnoty Evropský parlament a Evropská investiční banka. Tyto cílové hodnoty jsou vykazovány jako relativní cílové hodnoty.

49

V environmentálním prohlášení Parlamentu je stanoven cíl snížit emise v přepočtu na zaměstnance s plnými pracovními úvazky o 30 % v období 2006–2020. **Tabulka 4** uvádí srovnání emisí v roce 2006²³ s emisemi v roce 2012, a to jak v absolutním vyjádření, tak relativně v přepočtu na zaměstnance s plnými pracovními úvazky²⁴.

- 23 Rok 2006 byl prvním rokem, za který byla vykázána uhlíková stopa Parlamentu.
- 24 Čisté emise („zelená“ elektřina vykázána jako zdroj s nulovými emisemi). Koncepce „ekvivalentu plné pracovní doby“ (viz glosář) zahrnuje nejen poslance a pracovníky Parlamentu, ale rovněž jeho návštěvníky.
- 25 Čisté emise („zelená“ elektřina vykázána jako zdroj s nulovými emisemi). Je třeba poznamenat, že údaje EIB o emisích není možné srovnat s údaji Parlamentu, neboť se liší koncepce příslušné metodiky.

Tabulka 4

Snížení emisí skleníkových plynů Parlamentu v absolutním a relativním vyjádření

	2006	2012	Snížení
Celkové emise v tunách CO ₂ e	100 138	91 893	– 8,2 %
Emise v přepočtu na zaměstnance s plnými pracovními úvazky	9,37	6,89	– 26,4 %

Zdroj: Environmentální prohlášení EP za rok 2013.

50

Ve zprávě EIB o její uhlíkové stopě za rok 2012 je cíl snížit uhlíkovou stopu na osobu nejméně o 20 % do roku 2020 použit pro monitorování a vykazování výsledků oproti výchozímu roku 2007. **Tabulka 5** uvádí srovnání emisí v roce 2007 s emisemi v roce 2012, a to v absolutním i relativním vyjádření, tj. na jednoho zaměstnance²⁵.

Tabulka 5

Snížení emisí skleníkových plynů EIB v absolutním a relativním vyjádření

	2007	2012	Snížení
Celkové emise v tunách CO ₂ e	17 932	16 441	– 8,3 %
Emise na jednoho zaměstnance	11,9	7,5	– 37,0 %

Zdroj: Zpráva o uhlíkové stopě Evropské investiční banky za rok 2012.

Nebyly stanoveny dlouhodobé cílové hodnoty sahající za rok 2020

51

Žádný z daných orgánů a subjektů EU si nestanovil dlouhodobé cílové hodnoty sahající za rok 2020. Návrh Komise z ledna 2014 na závaznou cílovou hodnotu pro snížení emisí skleníkových plynů v EU do roku 2030 (viz bod 4) představuje pro orgány a subjekty EU příležitost vytvořit a realizovat společnou dlouhodobou koncepci.

Kompenzace na vyrovnání zbytkových emisí se používají jen v omezené míře a orgány a subjekty EU nemají k této oblasti společný přístup

52

Kompenzace uhlíkových emisí²⁶ je mechanismus, kdy organizace vyrovná vlastní emise oxidu uhličitého nebo jejich část tím, že někomu zaplatí za jeho úsporu stejného objemu těchto emisí, dosaženou například využitím větrných elektráren namísto tepelných elektráren spalujících uhlí, kdekoliv jinde ve světě. Vysoce kvalitní kompenzace by měly být ověřovány určitým uznávaným mechanismem, aby se zaručilo, že snížení emisí budou skutečně dodatečná (tj. aby byla vyloučena snížení, k nimž by stejně došlo), trvalá, nebudou proplácena dvakrát a bude zamezeno úniku emisí. Pokud se všechny emise, jimž se nelze vyhnout, takto vykompenzují, lze činnost považovat z hlediska emisí uhlíku za neutrální²⁷.

53

Orgány a subjekty EU nemají kompenzaci uhlíkových emisí jako povinnost. Některé z nich ale začaly (ačkoli v omezené míře) tuto možnost využívat. Při auditu bylo zjištěno, že ceny, které tyto orgány a subjekty za kompenzace platily, se pohybovaly v rozmezí 3,45 až 24,5 EUR za tunu CO₂e a byly tudíž znatelně pod maximálním nákladem 40 EUR (v cenách roku 2007), který stanovily Evropský parlament a Rada ve směrnici o čistých vozidlech²⁸.

Jen menšina orgánů a subjektů EU využívá kompenzaci dobrovolně

54

Jako první přistoupila k využívání kompenzace Evropská agentura pro životní prostředí. V roce 2006 zavedla program pro kompenzaci uhlíkových emisí u služebních cest. Cestovní agentura této agentury vypočítává vyprodukované emise a příslušné kompenzace jsou využívány na podporu energeticky účinných projektů v Africe spadajících pod takzvaný „zlatý standard“²⁹. V roce 2012 činily celkové náklady na zápočet 745 tun částku 11 286 EUR, při ceně 15,15 EUR za tunu. Kromě toho bylo v červenci 2013 rozhodnuto o realizaci kompenzací za emise související s vytápěním za roky 2010, 2011 a 2012 v částce 2 420 EUR, kde cena činila 10 EUR za tunu ve prospěch projektu větrné elektrárny v Turecku.

26 Kompenzace uhlíkových emisí by se neměla zaměňovat se systémem Evropské unie pro obchodování s emisemi (EU ETS), který je povinným systémem pro limity a obchod v oblasti emisních povolenek na skleníkové plyny pro činnosti s vysokou spotřebou energie. Viz směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32).

27 Viz definice britského ministerstva pro energetiku a změnu klimatu v dokumentu „Příručka ke kompenzacím emisí uhlíku ve veřejném sektoru“, verze 2, 2011, s. 11: „Uhlíkově neutrální znamená, že na základě transparentního procesu výpočtu emisí, snižování emisí a kompenzace zbytkových emisí se čisté množství emisí uhlíku rovná nule.“

28 Viz příloha (tabulka 2) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/33/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel, (Úř. věst. L 120, 15.5.2009, s. 5).

29 Zlatý standard (tzv. *Gold Standard*), který v roce 2003 iniciovala skupina nevládních organizací, je široce využívaný standard dobrovolné certifikace pro projekty na kompenzaci uhlíkových emisí.

55

Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu využívá kompenzaci od roku 2010 s cílem postupně se stát uhlíkově neutrálním. Zohledňuje přitom skutečnost, že rozsah jeho vykazovaných emisí CO₂ bude v příštích letech širší. Pro 2 145 tun emisí vykázaných za rok 2012 byly použity kompenzace s náklady 52 549 EUR, což představuje 24,5 EUR za jednu tunu emisí na podporu projektu šíření efektivních kotlů na dřevěné palivo v Nigérii.

56

Evropský parlament poprvé použil mechanismus na kompenzaci uhlíkových emisí v roce 2012. Předsednictvo Parlamentu se rozhodlo kompenzovat určité kategorie emisí (konkrétně emise související se spotřebou energie v budovách a emise související se služebními cestami úředníků tohoto orgánu), jež představovaly zhruba 27 % uhlíkové stopy Parlamentu vykázané za rok 2011. Vzhledem k poklesu tržních cen kreditů za kompenzaci emisí CO₂ činila skutečná cena zaplacená Parlamentem za projekt energetické účinnosti v jedné ocelárně v Číně splňující kvalitativní „zlatý standard“³⁰ 89 558 EUR³¹ (3,45 EUR za tunu) namísto původního odhadu ceny 705 000 EUR.

57

Evropská centrální banka využívala kompenzace u všech služebních cest vlakem. Při objemu 30,9 tuny CO₂e za rok 2012 to však představuje pouze malou část emisí vzniklých v důsledku služebních cest. Pokud jde o zakázky v oblasti zajišťování mezinárodních služebních cest, obecné zásady udržitelného zadávání zakázek ECB (*sustainable procurement guideline*)³² z prosince 2012 doporučují požadovat, aby úspěšný uchazeč kompenzoval 100 % emisí skleníkových plynů vzniklých v souvislosti se služebními cestami.

V těchto zásadách se navrhuje podmínit projekty spojené s kompenzacemi uhlíkových emisí kritérii doplňkovosti a trvalosti, zabránit unikům emisí a rovněž a dvojímu účtování a ověřovat zápočty nezávislou třetí stranou. V době auditu nebylo toto doporučení dosud realizováno.

Dva orgány a subjekty EU se rozhodly kompenzace využívat, ale realizaci pozastavily či odložily

58

V roce 2007 byla řídícím výborem Evropské investiční banky schválena zásada uhlíkové neutrality. Výbor rozhodl, že „bude kompenzovat své zbytkové emise (poté, co podnikne vhodná opatření na snížení emisí), a to formou vysoce kvalitních kreditů za kompenzaci uhlíkových emisí“. Toto rozhodnutí však v době auditu stále nebylo realizováno. EIB se rozhodla, že příslušná realizace započne v roce 2014 kompenzací zbytkové uhlíkové stopy za rok 2013.

59

V roce 2008 Evropská agentura pro bezpečnost letectví podepsala rámcovou smlouvu na poskytování služeb kompenzace uhlíkových emisí s cílem kompenzovat emise vzniklé v souvislosti s leteckou dopravou. Podle údajů EASA byla tato smlouva však v roce 2010 pozastavena poté, co byly ohlášeno omezení rozpočtu na cesty. V roce 2012 tato agentura využívala kompenzace v souvislosti se služebními cestami vlakem.

30 Pokud jde o země původu kreditů za kompenzaci, zadávací dokumentace neobsahovala žádné požadavky, ačkoli externí konzultant Parlamentu doporučil upřednostnit buď členské státy EU, nebo nejméně rozvinuté země.

31 To představovalo méně než 10 % částky, která je k dispozici v souladu s článkem 239 rozpočtu Parlamentu na výdaje související s kompenzacemi uhlíkových emisí (950 000 EUR). Zbývající částka podle tohoto článku 239 však nebyla k nákupu dalších kreditů pro kompenzace využita.

32 Viz rovněž bod 88.

Komise kompenzace nepoužívá

60

Na internetové stránce Komise³³ navrhuje komisař pro oblast klimatu, aby občané EU zvážili možnost dobrovolných kompenzací v souvislosti s leteckou přepravou (viz **rámeček 3**).

61

Komise však podobně jako většina institucí a orgánů EU v současné době neprovádí kompenzaci svých emisí (ani těch, které vznikají během letecké přepravy členů Komise a zaměstnanců). Řídící pracovníci v těch orgánech a subjektech, které v současnosti emise nekompensují, používají různé argumenty, jež lze shrnout následovně:

- a) Kompenzace nejsou vnímány jako doplněk ke snížení vlastních emisí, ale spíše jako alternativní možnost, která je méně věrohodná než snaha o snížení vlastních emisí. Z tohoto důvodu by měly být všechny dostupné rozpočtové prostředky investovány do opatření týkajících se energetické účinnosti.

- b) Dokud se nevyčerpají všechny další možnosti snížení stávajících emisí, považuje se kompenzace za předčasnou.
- c) Politika dosažení uhlíkové neutrality pomocí kompenzací by vyžadovala vhodný právní a finanční rámec společný pro všechny orgány a subjekty EU.
- d) Kvalita kompenzací emisí uhlíku není vždy dostatečně zaručena.

Dle názoru Účetního dvora však využívání vysoce kvalitních kompenzací jako doplňku k opatřením na snížení emisí (nikoliv namísto těchto opatření) představuje vhodné řešení těchto otázek.

33 Ways you can fight climate change (Jak můžete i vy bojovat se změnou klimatu), leden 2014 (http://ec.europa.eu/clima/citizens/tips/tips_04_en.htm).

Evropský komisař pro oblast klimatu navrhuje, aby se zvážila možnost používat kompenzace pro lety, ke kterým neexistuje alternativa

„Letecká doprava je nejrychleji rostoucím zdrojem emisí CO₂ na světě. Používáte-li letadlo, zvažte ‚kompenzací‘ svých emisí uhlíku. Existují organizace, které jsou schopny vypočítat emise, které v souvislosti s Vaším letem vznikly, a investovat příslušné prostředky do udržitelné energie.“

Orgány a subjekty EU plně nevyužívají nástroje environmentálního řízení propagované Komisí

Pokrok při zavádění systému environmentálního řízení a auditu EMAS je pomalý

62

Komise podporuje propagaci systému environmentálního řízení a auditu Unie v členských státech. Cílem systému EMAS je neustálé zlepšování environmentálního profilu organizací prostřednictvím systematického a pravidelného hodnocení toho, jak řídí veškeré environmentální aspekty svých činností, a nikoliv tedy jen s ohledem na emise skleníkových plynů. Akreditovaní externí ověřovatelé pro oblast životního prostředí musí potvrdit soulad dané organizace s ustanoveními nařízení o EMAS ještě před tím, než může být organizace registrována u příslušných úřadů v členských státech, a potom pravidelně před obnovením této registrace³⁴. Podle Komise je program EMAS nejdůvěryhodnější a nejstabilnější nástroj environmentálního řízení na trhu³⁵. Je k dispozici také pro organizace mimo EU.

63

Účast v programu EMAS je dobrovolná a účastníci z ní „mohou získat přidanou hodnotu, pokud jde o právní kontrolu, úsporu nákladů a obraz, který si o nich utvoří veřejnost, pokud budou moci prokázat, že došlo ke zlepšení vlivu jejich činnosti na životní prostředí“³⁶. Nařízení o EMAS navíc účastníkům umožňuje registrovat i pouze části organizace.

Registrace do systému EMAS pro veřejné orgány je možná od roku 2001; v červnu 2014 bylo registrováno sedm z kontrolovaných orgánů a subjektů EU

64

První nařízení o EMAS, které bylo přijato v roce 1993, se omezovalo na společnosti v průmyslovém odvětví. V rámci první revize nařízení o EMAS v roce 2001 (EMAS II) se otevřela možnost účasti pro všechna hospodářská odvětví včetně veřejných a soukromých služeb. „Evropské instituce by měly usilovat o přijetí zásad podle tohoto nařízení“³⁷. Druhá revize nařízení (EMAS III), přijatá v roce 2009, učinila program přitažlivější pro malé organizace včetně veřejných orgánů s méně než 250 zaměstnanci.

34 V lednu 2014 bylo v programu EMAS registrováno více než 4 500 organizací a přibližně 7 800 internetových stránek.

35 Viz Informační přehled EMAS „EMAS a ISO 14001: doplňkovost a rozdíly“ (http://ec.europa.eu/environment/emas/pdf/factsheet/EMASiso14001_high.pdf).

36 Viz 8. bod odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. listopadu 2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS), a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 761/2001, rozhodnutí Komise 2001/681/ES a 2006/193/ES (Úř. věst. L 342, 22.12.2009, s. 1).

37 Viz 21. bod odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001 ze dne 19. března 2001 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS) (Úř. věst. L 114, 24.4.2001, s. 1).

65

V červnu 2014 bylo v systému EMAS registrováno sedm z kontrolovaných orgánů a subjektů EU a pět dalších se k registraci připravovalo. Přehled stavu uvádí **tabulka 6**.

66

Tři z orgánů a subjektů EU, které mají certifikaci EMAS, využily možnosti registrovat pouze části svých lokalit či budov. Tato omezení rozsahu jsou ve většině případů dočasná a týkají se budov, u nichž dosud není zajištěn soulad s EMAS nebo se plánuje jejich vyklizení v nejbližších letech.

Tabulka 6

Registrace v programu environmentálního řízení a auditu EU

Orgán/subjekt	Registrace či plánovaná registrace v EMAS	Pokrytí podlahové plochy budov programem v roce 2013
Evropská agentura pro životní prostředí	Od roku 2005	100 %
Evropská komise	Od roku 2005	Brusel 85 %
		Lucemburk 31 %
		Petten (JRC) 100 %
		Ostatní lokality JRC 0 %
		Úřad pro publikace (Lucemburk) 0 %
		Grange 0 %
		Výkonné agentury 0 %
		Zastoupení v členských státech 0 %
		Pokrytá podlahová plocha celkem 57 %
Evropský parlament	Od roku 2007	Tři hlavní lokality 85 % Kanceláře v členských státech 0 %
Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu	Od roku 2008	77 % (jedna pronajatá budova není pokryta)
Evropská centrální banka	Od roku 2010	100 % (kromě prostor v externím datovém středisku)
Evropský hospodářský a sociální výbor	Od roku 2011	100 % pěti budov využívaných výlučně Výbory 0 % budovy sdílené s Komisí
Výboru regionů Evropské unie		
Evropské rada	Probíhá příprava, registrace plánována na rok 2015	—
Rada Evropské unie		
Evropská agentura pro léčivé přípravky	Probíhá příprava, registrace plánována na rok 2015	—
Soudní dvůr Evropské unie	Probíhá příprava, registrace plánována na rok 2016	—
Evropský účetní dvůr	Probíhá příprava, registrace plánována na rok 2016	—
Evropská investiční banka	Příprava na systém environmentálního řízení O přijetí systému EMAS nebylo rozhodnuto (jako alternativa se zvažuje norma ISO 14001)	—
Evropská agentura pro bezpečnost letectví	O přípravě na EMAS neproběhlo rozhodnutí	—
Evropská služba pro vnější činnost	O přípravě na EMAS neproběhlo rozhodnutí	—

V současnosti má rozsah programu EMAS v Komisi výrazné omezení

67

V případě Komise je současné omezení rozsahu programu EMAS větší než u ostatních orgánů a subjektů. Lze to zčásti vysvětlit velikostí Komise, zvláště s ohledem na množství jejích lokalit v celé řadě členských států a velký počet budov, které je třeba do programu zahrnout. Zpoždění lze ovšem též přičíst pomalému rozhodovacímu procesu a nízkou prioritou z hlediska disponibilních zdrojů pracovní síly.

68

Po úspěšném dokončení pilotního projektu EMAS pro některá oddělení v osmi budovách v Bruselu v roce 2005 se Komise rozhodla až v září 2009 rozšířit rozsah registrace EMAS na všechny své činnosti a budovy v Bruselu a Lucemburku. Pro dosažení tohoto cíle nebyl stanoven žádný termín.

69

V roce 2010 získaly systémy řízení pěti lokalit Společného výzkumného střediska certifikaci na normu ISO 14001. Bohužel nebyla využita možnost získat současně registraci pro program EMAS³⁸.

70

V listopadu 2013 se Komise zavázala zavést ve vhodnou dobu systém EMAS na všechny své činnosti a ve všech svých lokalitách v Evropské unii³⁹. V tomto rozhodnutí je výslovně zmíněno rozšíření registrace EMAS na činnosti a zařízení Společného výzkumného střediska a také na Potravinový a veterinární úřad v Grange. Rozhodnutí ovšem nezmiňuje výkonné agentury ani zastoupení Komise v členských státech (ve více než 35 budovách s celkovou podlahovou plochou přibližně 38 000 čtverečních metrů). Využití tohoto programu v zastoupeních by přitom poskytlo příležitost, jak jednak aktivně propagovat EMAS v členských státech a jednak dokázat, že tento systém může být užitečný pro malé organizace⁴⁰.

71

Podobné úvahy lze vztáhnout i na delegace EU (ve více než 140 zemích s celkovou podlahovou plochou zhruba 250 000 čtverečních metrů), jež nyní řídí Evropská služba pro vnější činnost. ESVČ se dosud k přijetí EMAS nezavázala.

- 38 Program EMAS zahrnuje všechny požadavky ISO 14001 a je ještě náročnější. Oba systémy je možné ověřit a certifikovat najednou. V takovém případě vzniknou jen omezené dodatečné náklady (pokud vůbec vzniknou).
- 39 Rozhodnutí Komise C(2013) 7708 final ze dne 18. listopadu 2013 o uplatnění systému environmentálního řízení a auditu (EMAS) v útvech Komise.
- 40 Komise zveřejnila „Soubor nástrojů EMAS pro malé organizace“ a podporuje standardizovanou metodiku nazvanou „EMAS easy“.

Systém EMAS s sebou nese náklady, ale vede ke zlepšení v oblasti životního prostředí a rovněž k finančním úsporám

72

Při auditu bylo zjištěno, že náklady na provoz programu EMAS se pohybovaly v rozmezí od 50 000 EUR do jednoho milionu EUR ročně v závislosti na velikosti daného orgánu či subjektu EU a úrovně ambicí, pokud jde o výkonnost tohoto systému. V tomto odhadu jsou zahrnuty osobní náklady a náklady související s ověřováním a službami vnitřního auditu, ne však investice realizované v přímé souvislosti s EMAS.

73

Zavedení systému EMAS zpravidla vede ke zlepšení výkonnosti, jež se začnou projevovat během přípravné fáze na první registraci EMAS. Například v roce 2012 jak Evropská centrální banka (která je v EMAS registrována od roku 2010), tak výbory (které jsou v EMAS registrovány od roku 2011) vykazaly ve srovnání s rokem 2008 snížení spotřeby elektřiny přibližně o 20 % na osobu. V obou případech došlo k trvalému poklesu od roku 2009.

74

Takovéto úspory nemají kladný dopad pouze na životní prostředí, ale také na finance. Orgány a subjekty EU, které EMAS zavedly, většinou nijak konkrétně nesledují finanční úspory, které jim systém umožnil dosáhnout. EMAS má však okamžitý pozitivní finanční dopad tam, kde dochází k úsporám spotřeby energie a dalších zdrojů bez předchozích investic, a to lepší správou budov (např. úpravami topné sezóny a průměrné teploty) nebo změnami v chování zaměstnanců (vypínání elektronických přístrojů před odchodem z kanceláře).

75

Jestliže jsou ke zlepšení výkonnosti potřebné investice, dosažení finančních úspor si vyžádá delší dobu. Například Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu vyhodnotil finanční dopad investic souvisejících s EMAS a zaměřených na zlepšení energetické účinnosti budovy tohoto úřadu (solární panely, renovace interiéru, chladicí zařízení) v období 2010–2012, který dosáhl přibližně 2,5 milionu EUR. Podle Úřadu vyplývá z očekávaných úspor energetických nákladů, že doba návratnosti investic činí zhruba sedm let.

76

Komise vypočítala, že v roce 2012 bylo prostřednictvím opatření souvisejících s EMAS v oblasti snížení spotřeby energie a vody v jejích budovách v Bruselu dosaženo hrubých úspor asi v objemu sedmi milionů EUR⁴¹. V roce 2012 byla celková spotřeba energie v budovách Komise v Bruselu⁴² zhruba o 15 % nižší než v roce 2005.

Zelené veřejné zakázky jsou podle stávajících předpisů spíše alternativou než povinností a jen málo orgánů a subjektů je systematicky využívalo

77

Zelené veřejné zakázky (*Green Public Procurement – GPP*) jsou definovány ve sdělení Komise nazvaném „Zadávání veřejných zakázek v zájmu lepšího životního prostředí“⁴³ jako „postup, pomocí kterého se veřejné orgány snaží obstarat zboží, služby a práce, jejichž dopad na životní prostředí je po dobu celého jejich životního cyklu nižší než u výrobků, služeb a prací se stejnou prvotní funkcí, které by obstaraly jinak.“

- 41 V použité metodice byl výchozím rokem rok 2005. Za rok 2012 byla spočítána „virtuální spotřeba“ (tj. bez realizace opatření EMAS na úspory vody a energie) na základě ukazatele spotřeby energie za rok 2005 (kWh/m²) a skutečné podlahové plochy v roce 2012. Tato „virtuální spotřeba“ za rok 2012 byla porovnána se skutečnou spotřebou za rok 2012. Náklady této „virtuální spotřeby“ v cenách roku 2012 byly následně porovnány se skutečnými/reálnými náklady v roce 2012, čímž se došlo k údajům o dosažené finanční úspoře.
- 42 Údaje se týkají budov obsazených Komisí a zahrnutých do portfolia nemovitostí v každém příslušném roce. Do rozsahu výpočtu nebyly zahrnuty výkonné agentury.
- 43 KOM(2008) 400 v konečném znění ze dne 16. července 2008.

78

Předpisy, které v současné době platí pro zadávání veřejných zakázek orgány a subjekty EU, s jedinou výjimkou⁴⁴ nestanovují žádnou povinnost obstarávat zboží, služby a stavební práce se sníženým dopadem na životní prostředí. K zeleným veřejným zakázkám je přístupováno jako k jedné z možností a nejsou povinné.

79

Finanční nařízení EU na použití zelených veřejných zakázek neodkazuje⁴⁵. Prováděcí pravidla k němu⁴⁶ umožňují při veřejných zakázkách přihlídnout k environmentálním aspektům a stanoví pravidla, jak postupovat, jsou-li tyto aspekty zahrnuty do zadávací dokumentace, nebo jako kritéria výběru či udělení zakázky nebo v ustanoveních o plnění zakázky. Ustanovení prováděcích pravidel jsou tak uvedena v souladu s bývalou směrnicí EU o zadávání veřejných zakázek⁴⁷.

80

Ustanovení směrnice o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel⁴⁸, která ukládají veřejným orgánům vzít v úvahu spotřebu energie za dobu životnosti vozidla a dopady na životní prostředí, však do prováděcích pravidel zahrnuta nebyla. Totéž platí pro směrnici o uvádění spotřeby energie na štítcích⁴⁹, která uložila veřejným zadavatelům povinnost pořizovat pouze výrobky, které splňují kritéria nejvyšších úrovní funkčnosti a patří do třídy s nejvyšší energetickou účinností⁵⁰.

V prováděcích pravidlech k finančnímu nařízení nebyla dosud zohledněna ani příslušná ustanovení směrnice o energetické účinnosti⁵¹. V důsledku toho jsou právní závazky, které jsou v současné době uloženy orgánům a subjektům EU pro oblast zelených veřejných zakázek, méně náročné než právní závazky, které platí pro orgány členských států.

Komise propaguje zelené veřejné zakázky na základě dobrovolného přístupu

81

Příručka k zadávání veřejných zakázek⁵² vydaná Generálním ředitelstvím Komise pro rozpočet a oběžník Komise o začlenění environmentálních aspektů do veřejných zakázek zadaných orgány EU⁵³ odkazují čtenáře na dobrovolná doporučení k zeleným veřejným zakázkám⁵⁴ a „soubor nástrojů pro ZVZ“ zveřejněný Generálním ředitelstvím Komise pro životní prostředí (dále jen „GŘ pro životní prostředí“).

44 V současnosti existuje pouze jediná oblast, v níž jsou zelené veřejné zakázky povinné pro orgány a subjekty EU: energeticky účinné vybavení kanceláří spadající do rozsahu programu *Energy Star*. Viz článek 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 106/2008 ze dne 15. ledna 2008 o programu Společenství na označování energetické účinnosti kancelářských přístrojů štítky (Úř. věst. L 39, 13.2.2008, s. 1).

45 Na obecnější rovině finanční nařízení také neobsahuje pojmy „životní prostředí“, „udržitelný rozvoj“ nebo „udržitelnost“.

46 Nařízení Komise přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie (Úř. věst. L 362, 31.12.2012, s. 1).

47 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby (Úř. věst. L 134, 30.4.2004, s. 114).

48 Směrnice 2009/33/ES.

49 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU o uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na energetických štítcích výrobků spojených se spotřebou energie a v normalizovaných informacích o výrobku (Úř. věst. L 153, 18/06/2010, s. 1).

50 Viz článek 9 směrnice 2010/30/EU.

51 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1).

52 Verze z dubna 2013.

82

Soubor nástrojů pro ZVZ navrhuje, aby byly environmentální požadavky zahrnuty do zadávací dokumentace nebo do kritérií výběru či udělení zakázky. Při zahájení auditu Účetního dvora se kritéria ZVZ podporovaná tímto souborem nástrojů vztahovala na 19 skupin produktů/služeb⁵³. Pro každou z těchto skupin produktů/služeb jsou navržena dvě kritéria. Podle GŘ pro životní prostředí:

- a) Klíčovými kritérii jsou kritéria, která může využít každý veřejný zadavatel a která se týkají základních dopadů na životní prostředí. Jsou koncipována tak, aby se dala použít s minimální potřebou dalšího ověřování nebo bez dalšího zvýšení nákladů, s cílem umožnit jednoduché uplatňování ZVZ.
- b) Komplexní kritéria slouží těm, kdo si chtějí pořídit nejlepší produkty z hlediska životního prostředí, které jsou na trhu dostupné. To si může vyžádat dodatečné ověřování a/nebo zvýšené náklady v porovnání s jinými produkty, které mají tutéž funkci.

Většina orgánů a subjektů zelené veřejné zakázky využívala, ale nikoliv systematicky

83

Při auditu bylo zjištěno, že Evropská agentura pro životní prostředí a Evropská centrální banka⁵⁴ zajistily *de facto* povinný charakter zelených veřejných zakázek ve všech příslušných případech, a to prostřednictvím interních pokynů a systematického monitorování. Ve Výboru regionů a Evropském hospodářském a sociálním výboru se povinné zelené veřejné zakázky týkaly pouze výzev na předkládání nabídek realizovaných prostřednictvím jejich společných útvarů. Evropská služba pro vnější činnost Účetní dvůr informovala, že zelené veřejné zakázky dosud nevyužívá. Všechny ostatní orgány a subjekty zelené zakázky využívají, ale nikoliv systematicky.

84

V rámci auditu byla posuzována zadávací dokumentace k 160 zadávacím řízením v orgánech a subjektech EU, které se týkaly zelených veřejných zakázek, aby se ověřilo, zda do výzev k předkládání návrhů byla začleněna kritéria ZVZ či jiná ekologická kritéria. Většina z těchto zadávacích řízení byla vypsána a/nebo dokončena v roce 2012. Výsledky jsou shrnuty v **tabulce 7**; podrobnosti ke koncepci auditu uvádí **příloha**.

53 Květen 2007, aktualizováno v lednu 2013.

54 Evropská komise, *Buying green! A handbook on green public procurement* (Nakupujte zeleně! Příručka pro veřejné zakázky v oblasti životního prostředí), 2. vydání, 2011. „Orientační dokument útvarů Komise“, který „nemůže být žádným způsobem považován pro orgán za závazný“.

55 1. Kopírovací a grafický papír; 2. Čisticí produkty a služby; 3. Kancelářské vybavení IT; 4. Stavebnictví; 5. Doprava; 6. Nábytek; 7. Elektřina; 8. Potraviny a stravovací služby; 9. Textil; 10. Zahradnické produkty a služby; 11. Okna, zasklené dveře a světlíky; 12. Tepelná izolace; 13. Tvrdé podlahové krytiny; 14. Stěnové panely; 15. Kombinovaná tepelná a elektrická energie; 16. Výstavba cest a dopravní značky; 17. Pouliční osvětlení a dopravní signalizační zařízení; 18. Mobilní telefony; 19. Vnitřní osvětlení.

56 V případě ECB ještě nebylo možné posoudit, zda byly pokyny plně dodrženy, ale dosažení pokroku bylo zřejmé.

Využití ekologických kritérií v zadávací dokumentaci

Kategorie	Počet	Celkový podíl
Přirozeně ekologické	8	5 %
Velmi ekologické	21	13 %
Ekologické	32	20 %
Mírně ekologické	57	36 %
Neekologické	42	26 %
Celkový počet přezkoumaných zadávacích řízení	160	100 %

85

Více než polovina těchto zadávacích řízení byla vyhodnocena jako „neekologická“ či pouze „mírně ekologická“, a to kvůli některému z následujících důvodů:

- Do zadávací dokumentace nebyla zahrnuta žádná ekologická kritéria nebo měli uchazeči povinnost splňovat pouze příslušné právní předpisy týkající se životního prostředí (kategorie: neekologická).
- Klíčová kritéria doporučená v souboru nástrojů pro ZVZ nebyla vůbec použita (kategorie: neekologická) nebo byla použita pouze v omezené míře (kategorie: mírně ekologická).
- Ekologická kritéria při udělení zakázky měla relativně nízkou váhu, což způsobilo, že dopad na zakázku nebude pravděpodobný, pakliže se současně tato kritéria nezkombinovala s ekologickými požadavky v zadávací dokumentaci nebo ve výběrových kritériích (kategorie: mírně ekologická).

Kritéria Komise pro ZVZ se nevztahují na všechny relevantní oblasti zadávacích řízení a klíčová kritéria jsou někdy málo ambiciózní

86

Od roku 2008 Komise zveřejnila 22 souborů kritérií ZVZ. Celá řada oblastí zadávacích řízení však stále není pokryta. Do pracovního programu GR pro životní prostředí⁵⁷ pro oblast ZVZ na rok 2014 nebyly začleněny žádné pokyny pro tyto oblasti: datová střediska⁵⁸, údržba a opravy budov a služební cesty (např. ekologické hotely, letecká doprava, pronájem vozidel). Stávající kritéria pro kopírovací a grafický papír nezahrnují kritéria pro tiskárny.

57 Pracovní programy jsou zveřejněny na internetové stránce GR pro životní prostředí http://ec.europa.eu/environment/gpp/gpp_criteria_wp.htm

58 Tato oblast je však pokryta Evropským kodexem energetické účinnosti v datových střediscích (viz bod 101).

87

V některých případech bylo v rámci auditu zjištěno, že klíčová kritéria ZVZ nebyla dostatečně ambiciózní a byla snadno splnitelná, případně nevyžadovala víc, než ukládají stávající platné právní předpisy⁵⁹. Na druhé straně některé schvalující osoby uvedly, že nechtěly uplatnit komplexní kritéria v obavě, že by se tím omezil počet potenciálních uchazečů, protože by je možná ne všichni uchazeči splňovali.

88

Evropská centrální banka vytvořila interní pokyny pro udržitelné veřejné zakázky, které z velké části vycházely z doporučení Komise pro ZVZ. Tyto pokyny ECB nerozlišují mezi základními a ambicióznějšími kritérii. Místo toho navrhuje jednotný soubor kritérií pro každou kategorii zboží či služeb, která je předmětem zadávacího řízení. Kritéria ECB jsou většinou náročnější než klíčová kritéria v souboru nástrojů pro ZVZ, ale nedosahují úrovně komplexních kritérií. V případě zařízení IT však jdou kritéria ECB nad rámec komplexních kritérií souboru nástrojů. Pokyny ECB rovněž pokrývají určité oblasti, pro něž neexistují žádná kritéria souboru nástrojů ZVZ, např. kancelářské potřeby/materiál a mezinárodní cesty.

Náklady životního cyklu nejsou řešeny komplexním způsobem

89

Náklady životního cyklu jsou v určité míře do stávajících kritérií souboru nástrojů ZVZ zahrnuty. Avšak nová směrnice o zadávání veřejných zakázek z února 2014⁶⁰ ukládá náročné požadavky. Směrnice stanoví, že náklady životního cyklu v příslušném rozsahu zahrnují všechny následující náklady v průběhu životního cyklu výrobku, služby nebo stavebních prací nebo části těchto nákladů:

- a) náklady nesené veřejným zadavatelem nebo jinými uživateli, jako např.: náklady související s pořízením, náklady související s využíváním, jako je spotřeba energie a jiných zdrojů, náklady na údržbu, náklady spojené s koncem životnosti, jako jsou náklady na sběr a recyklaci;
- b) náklady způsobené environmentálními externalitami, které jsou spojeny s výrobkem, službou nebo stavebními pracemi v průběhu jejich životního cyklu, pokud lze vyčíslit a ověřit jejich peněžní hodnotu; tyto náklady mohou zahrnovat náklady na emise skleníkových plynů a emise jiných znečišťujících látek a jiné náklady na zmírnění změny klimatu.

Takto komplexní náklady životního cyklu v současné době soubor nástrojů pro ZVZ nepokrývá.

59 Viz klíčová kritéria ZVZ pro nabíječky mobilních telefonů (vnější napájecí zdroje) týkající se průměrné energetické účinnosti v aktivním režimu, jež pouze přejímají požadavky stanovené nařízení Komise (ES) č. 278/2009 ze dne 6. dubna 2009, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/32/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign z hlediska spotřeby elektrické energie externích zdrojů napájení ve stavu bez zátěže a jejich průměrné energetické účinnosti v aktivním režimu (Úř. věst. L 93, 7.4.2009, s. 3).

60 Viz článek 68 (Náklady životního cyklu) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65).

Ekologické požadavky na budovy týkající se jejich energetické náročnosti se nevyužívají systematicky pro nové budovy ani projekty větší rekonstrukce

Zlepšení oblasti energetické náročnosti budov bude v nadcházejících letech velkou výzvou

90

Budovy se podílejí zhruba 40 % na celkové spotřebě energie v Unii. Zlepšení oblasti energetické náročnosti budov bude tudíž při snižování emisí skleníkových plynů důležitým nástrojem. Největšího dopadu na budoucí energetickou náročnost budov je možno dosáhnout ve fázi projektování nové budovy, případně projektování rozsáhlé rekonstrukce. Proto je důležité, aby orgány a subjekty EU – chtějí-li snížit emise – stanovovaly pro vlastní budovy ambiciózní cíle.

91

Aby bylo možno plnit nejvyšší normy pro energetickou náročnost, bylo by potřeba, aby orgány a subjekty EU usilovaly o to, aby jejich budovy splňovaly komplexní kritéria pro stavby obsažená v souboru nástrojů pro ZVZ. Tato dobrovolná kritéria doporučují dvě alternativy:

- a) energetická náročnost budovy musí plnit kritéria normy nízko-energetického nebo pasivního domu;

- b) nebo musí být k dispozici lokalizované obnovitelné zdroje energie (v samotné budově jako např. solární panely, kotle na biomasu, větrné turbíny atd.) v kombinaci s maximálními energetickými požadavky, které musí být výrazně nižší než maximální hodnoty povolené v příslušných vnitrostátních právních předpisech.

92

Klíčová kritéria v souboru nástrojů pro ZVZ jsou méně náročná a doporučují stanovení celkových standardů spotřeby energie, které budou výrazně nižší než maximální hodnoty určené v příslušných právních předpisech. Tuto koncepci využívá „Program ekologicky šetrných budov“ (GreenBuilding programme, GBP), který byl zahájen Společným výzkumným střediskem Komise v roce 2005. Tento dobrovolný program se obrací na vlastníky nebytových budov s výzvou realizovat nákladově efektivní opatření, která povedou ke zlepšení energetické účinnosti jejich budov⁶¹. Partneři tohoto programu musí dosáhnout těchto cílů:

- a) Nové budovy musí spotřebovávat o 25 % celkové primární energie méně, než stanovuje platná stavební norma, je-li to z hospodářského hlediska možné.
- b) Stávající budovy by po rekonstrukci měly spotřebovávat nejméně o 25 % celkové primární energie méně, je-li to z hospodářského hlediska možné.

61 Počet budov registrovaných v rámci tohoto programu: 936 (stav k 24. únoru 2014).

Politika orgánů a subjektů EU v oblasti budov v Bruselu nebyla z hlediska omezení energetické náročnosti ambiciózní

93

V době auditu se pro stavební projekty v Bruselu ani jeden z kontrolovaných orgánů a subjektů EU dosud nepřipojil ke koncepci propagované v rámci souboru nástrojů pro ZVZ či v Programu ekologicky šetrných budov.

94

Úřad Komise pro infrastrukturu a logistiku v Bruselu (OIB) použil jako referenční dokument pro stanovování technické výkonnosti a parametrů budov, v nichž mají být umístěny útvary Komise, „Příručku standardních specifikací pro budovy“ z prosince 2011⁶². Podle této příručky je dostatečné, aby budovy splňovaly regionální minimální právní požadavky týkající se spotřeby primární energie.

95

Komise předpokládá, že do roku 2025 nahradí nebo rekonstruuje 50 % své celkové podlahové plochy v Bruselu. Úřad pro infrastrukturu a logistiku doposud neposoudil dopad ustanovení přepracované směrnice o energetické náročnosti budov (2010/31/EU) na tento projekt. Směrnice vyžaduje, aby po roce 2018 nové budovy, ve kterých sídlí či které vlastní veřejné orgány, byly budovami s téměř nulovou spotřebou energie a aby všechny ostatní budovy tuto normu splnily do konce roku 2020.

96

Když Evropský parlament v roce 2010 naposledy provedl průzkum místního trhu s nemovitostmi v Bruselu, požadovalo příslušné výběrové kritérium týkající se ekologické šetrnosti budov, aby byly předloženy informace o energetické náročnosti navrhovaných projektů, ale nebyly na ni stanoveny žádné minimální požadavky. V případě vybraného projektu „Trebel“ učinil předkladatel projektu pro tuto budovu závazek respektovat maximální úroveň spotřeby primární energie, kterou povolují příslušné právní předpisy v Bruselu.

97

V budoucích letech bude Parlament nucen renovovat své hlavní budovy v Bruselu. První budova, které se bude rekonstrukce týkat, je budova Paul Henri Spaak. Administrativa Parlamentu navrhla čtyři možnosti, přičemž nejambicióznější z nich je budova s téměř nulovou spotřebou energie. V září 2012 pracovní skupina pro budovu, dopravu a ekologický Parlament vybrala druhou nejlepší možnost z hlediska ekologické šetrnosti budoucí budovy. V době auditu dosud nepadlo rozhodnutí předsednictva Parlamentu v této otázce.

62 Tato příručka se týká nových budov či budov, které prošly rozsáhlejší rekonstrukcí.

98

Rada se domnívá, že pro její v současnosti stavěnou budovu „Europa“ není Program ekologicky šetrných budov (GBP) relevantní. Velké části budovy, která musela být do projektu zahrnuta, byly vystavěny v letech 1922–1927 a jsou na seznamu chráněných památek. Podle Rady to představuje významné technické omezení s důležitým dopadem na energetickou náročnost budovy. Rozhodnutí o rekonstrukci budovy Justus Lipsius nebylo dosud učiněno. Rada plánuje zahájit proces prodloužení environmentálního povolení pro tuto budovu v roce 2015.

Na ostatních lokalitách byly zahájeny nové stavební projekty, které jsou z hlediska omezení energetické náročnosti ambiciózní

99

Při auditu bylo zjištěno, že většina zahájených stavebních projektů na ostatních lokalitách orgánů a subjektů EU je ambiciózní z hlediska stanovených standardů pro energetickou náročnost a že jsou tyto projekty v souladu se souborem nástrojů pro ZVZ i Programem ekologicky šetrných budov GBP. Formálně registrována v rámci GBP je však pouze Evropská centrální banka se svou novou budovou v lokalitě Grossmarkthalle ve Frankfurtu.

100

Někteří řídicí pracovníci tvrdí, že nejvhodnější a/nebo dostačující je využít metodu ekologického posouzení BREEAM (BRE⁶³ *environmental assessment method*), případně nějakou podobnou komerční metodu posouzení jako např. DGNB⁶⁴. Program ekologicky šetrných budov GBP je však v porovnání s těmito metodami více zaměřen na energetickou účinnost budov a lze jej uplatňovat souběžně.

Žádný z kontrolovaných orgánů a subjektů EU se nepřipojil k dobrovolnému Evropskému kodexu energetické účinnosti v datových střediscích

101

Datová střediska se významně podílejí na rostoucí poptávce po energii v administrativních budovách. Komise od roku 2008 propaguje Evropský kodex energetické účinnosti v datových střediscích. Tento dobrovolný kodex byl vytvořen v reakci na zvyšující se spotřebu energie v datových střediscích⁶⁵ a zároveň na potřebu omezit ekologické a ekonomické dopady a též dopady z hlediska bezpečnosti dodávek energie. Cílem je informovat a podporovat provozovatele datových středisek, aby nákladově efektivním způsobem snižovali spotřebu energie. Tento kodex je možné dodržovat buď jako jeho účastník, nebo jako subjekt, který s ním souhlasí. V době auditu se žádný z kontrolovaných orgánů a subjektů EU ke kodexu nepřipojil.

- 63 Výzkumný stavební ústav (*Building Research Establishment, BRE*) je bývalý britský státní ústav (nyní soukromá organizace), který provádí výzkum, konzultace a zkoušky pro odvětví stavebnictví a zastavěných ploch.
- 64 Deutsches Gütesiegel Nachhaltiges Bauen, DGNB GmbH.
- 65 Pro účely tohoto kodexu se pod pojmem „datová střediska“ rozumí všechny budovy, zařízení a místnosti, v nichž se nacházejí servery organizace, zařízení na komunikaci mezi servery, chladicí zařízení a energetická zařízení, která poskytují určitou podobu datových služeb (mohou to být například rozsáhlá velmi důležitá zařízení, ale i malé prostory se servery v administrativních budovách).

102

Aby byla politika EU v oblasti klimatu věrohodná, je důležité, aby šly orgány a subjekty EU v tomto směru příkladem. Musí být na špičce vývoje v koncipování a realizaci strategií pro zmírňování uhlíkové stopy veřejných orgánů.

103

Orgány a subjekty EU však nemají k řešení tohoto problému společný přístup. Nevyužily příležitost vytvořit a realizovat společnou politiku, která by přispěla k cíli Unie, kterým je snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 o 20 % pod úroveň roku 1990.

104

Komise nenavrhla žádná konkrétní závazná pravidla pro administrativní činnosti orgánů a subjektů EU, která by zohlednila princip udržitelného rozvoje stanovený v článku 11 Smlouvy o fungování Evropské unie.

105

Úsilí o snížení emisí vedlo k viditelným výsledkům. Po roce 2005 se orgánům a subjektům EU u jejich budov podařilo zvrátit trend rostoucích emisí v souvislosti s jejich budovami. Hlavní příčinou zpožděných, nedostatečných či úplně chybějících opatření byla ale absence závazných pravidel.

106

Chystaný cíl snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 nabízí orgánům a subjektům EU novou příležitost vytvořit a realizovat v této oblasti společnou politiku.

Doporučení Společná politika na snížení emisí skleníkových plynů

1. Komise by měla navrhnout společnou politiku na snížení uhlíkové stopy administrativních činností orgánů a subjektů EU. Takováto politika by měla:
  - a) zahrnovat kvantifikovanou celkovou cílovou hodnotu pro snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 a pokud možno také průběžné pětileté cíle;
  - b) být v souladu s přístupem EU v rámci mezinárodních jednání o klimatu, což znamená, že by cílová hodnota měla být stanovena jako absolutní cílová hodnota pro snížení emisí.

107

Patnáct kontrolovaných orgánů a subjektů EU nemá žádný jednotný přístup k monitorování svých emisí skleníkových plynů. Šest z těchto orgánů a subjektů své emise nevykazovalo a ty orgány a subjekty, které tak činily, je nevypočítávaly nebo nezveřejňovaly v plném rozsahu. Vzhledem k této skutečnosti není úplný rozsah uhlíkové stopy orgánů a institucí EU znám a tyto neúplné informace představují riziko, že věrohodnost vykazování emisí i snaha o jejich snížení budou ohroženy.

108

Důkazní informace o tom, že emise skleníkových plynů vyprodukované orgány a subjekty EU jako celek klesají, jsou k dispozici pouze pro oblast spotřeby energie v budovách. Údaje, jež jsou k dispozici o emisích způsobených mobilitou, neumožňují stanovit jednoznačný trend. Často se též neberou v úvahu celkové emise zapříčiněné výrobou pořízeného zboží, zakoupených služeb a výstavbou budov.

109

Snížení, kterého se doposud podařilo dosáhnout, lze z velké míry přičíst nákupu elektřiny z obnovitelných zdrojů, která je při výpočtu uhlíkové stopy obvykle vedena jako energie s nulovými emisemi.

Doporučení Výpočet a vykazování emisí by měly být harmonizovány

2. Orgány a subjekty EU by měly zavést harmonizovaný přístup k výpočtu a vykazování svých přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů. Toto vykazování by:

- a) mělo zahrnout všechny relevantní nepřímé emise a zohledňovat přitom rozvoj metody Komise pro stanovení environmentální stopy organizace;
- b) mělo umožnit měření pokroku při dosahování cílů snížení emisí v různých orgánech a subjektech EU.

110

Dobrovolná kompenzace zbytkových emisí byla využívána jen omezeně a orgány a subjekty EU nemají v této oblasti společný přístup.

Doporučení Společný přístup k dobrovolné kompenzaci

3. Orgány a subjekty EU by měly prostřednictvím systému EMAS vytvořit společný přístup ke kompenzaci svých zbytkových emisí skleníkových plynů.
4. Budou-li kompenzace využívány, mělo by se jednat o vysoce kvalitní kompenzace, které budou ověřeny uznávanými mechanismy.
5. Kompenzace by v případě svého využití měly být zaměřeny na projekty, které přispívají nejen ke snižování emisí, ale také k udržitelnému rozvoji (z hlediska přínosů pro místní populaci, které se projekty týkají).

111

Orgány a subjekty EU plně nevyužívají nástroje environmentálního řízení propagované Komisí. Vytváří to riziko, že bude oslabena jak věrohodnost orgánů a subjektů, tak věrohodnost těchto nástrojů.

112

Pokrok při zavádění Evropského systému environmentálního řízení a auditu (EMAS) je pomalý. Možnost registrace do systému EMAS pro veřejné orgány existuje od roku 2001. V červnu 2014 bylo v tomto systému registrováno sedm z kontrolovaných orgánů a subjektů EU. Systém EMAS v Komisi se vyznačuje velkým omezením rozsahu.

113

K zeleným veřejným zakázkám se přistupuje v rámci stávajících finančních předpisů EU jen jako k možnosti, nikoliv jako k povinnosti, a využívalo je jen několik orgánů a subjektů EU. Účetní dvůr zjistil u 160 příslušných zadávacích řízení, že více než polovina z nich nezahrnovala žádná ekologická kritéria nebo zahrnovala pouze slabá ekologická kritéria, která pravděpodobně nebudou mít dopad na výsledek zadávacího řízení. Standardy energetické náročnosti budov obsažené v dobrovolném Programu šetrných budov Komise nejsou systematicky používány ani pro nové budovy, ani pro větší projekty rekonstrukce.

114

V době auditu se žádný z orgánů a subjektů nepřipojil k dobrovolnému Evropskému kodexu energetické účinnosti v datových střediscích.

Doporučení Plná realizace systému EMAS a „zelených“ veřejných zakázek

6. Do Evropského systému environmentálního řízení a auditu EMAS by se měly zaregistrovat všechny orgány a subjekty EU a tento systém by měly realizovat a přitom postupně omezovat veškerá omezení rozsahu. Měly by rovněž zvážit připojení se k Evropskému kodexu energetické účinnosti v datových střediscích.
7. Kdekoli je to možné, měly by orgány a subjekty EU využívat zelené veřejné zakázky. Finanční předpisy a/nebo předpisy pro zadávání zakázek platné pro orgány a subjekty EU by měly poskytovat nástroje pro ochranu životního prostředí a udržitelný rozvoj a měly by zajistit u zakázek optimální využití prostředků.

Tuto zprávu přijal senát IV, jemuž předsedá Milan Martin CVIKL, člen Účetního dvora, v Lucemburku na svém zasedání dne 24. června 2014.

Za Účetní dvůr

předseda

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Koncepce auditu při posuzování zelených veřejných zakázek

V rámci auditu bylo přezkoumáno 160 zadávacích řízení přesahujících limit 60 000 EUR z hlediska zelených veřejných zakázek. Účelem bylo ověřit, zda dokumenty související s výzvami k podávání nabídek obsahovaly ekologická kritéria. Nabídky předložené v souvislosti s těmito zadávacími řízeními ani rozhodnutí o udělení zakázek posuzovány nebyly.

Kritéria posuzování zadávací dokumentace

Zelené veřejné zakázky (ZVZ) jsou Komisí definovány jako „postup, pomocí kterého se veřejné orgány snaží obstarat zboží, služby a práce, jejichž dopad na životní prostředí je po dobu celého jejich životního cyklu nižší než u výrobků, služeb a prací se stejnou prvotní funkcí, které by obstaraly jinak“¹.

Komise poskytla k zeleným veřejným zakázkám pokyny² a vytvořila soubor nástrojů pro přípravu výzev k podávání nabídek. V době auditu tento soubor nástrojů zahrnoval 19 různých skupin produktů/služeb³. Pro každou z těchto skupin produktů/služeb jsou navržena dvě kritéria: „klíčová“ kritéria a ambicióznější „komplexní“ kritéria. Podle GR pro životní prostředí:

- Klíčovými kritérii** jsou kritéria, která může využít každý veřejný zadavatel a která se týkají základních dopadů na životní prostředí. Jsou koncipována tak, aby se dala používat s minimální potřebou dalšího ověřování nebo bez dalšího zvýšení nákladů, s cílem umožnit jednoduché uplatňování ZVZ.
- Komplexní kritéria** slouží těm, kdo si chtějí pořídit nejlepší produkty z hlediska životního prostředí, které jsou na trhu dostupné. To si může vyžádat dodatečné ověřování a/nebo zvýšené náklady v porovnání s jinými produkty, které mají tutéž funkci.

Příklad srovnání klíčových kritérií a komplexních kritérií v případě kopírovacího a grafického papíru	
Nákup recyklovaného kancelářského papíru vyrobeného ze 100 % recyklovaných papírových vláken	
Klíčová kritéria	Komplexní kritéria
Papír musí být vyroben ze 100 % recyklovaných papírových vláken. Recyklovaná papírová vlákna zahrnují jak pospotřební recyklovaná vlákna, tak předspotřební recyklovaná vlákna z papíren (odpadový papír). Pospotřební recyklovaná vlákna mohou pocházet od konečných spotřebitelů, z kanceláří, tiskáren, od knihvazačů atd.	Papír musí být vyroben ze 100 % recyklovaných papírových vláken, přičemž minimálně 65 % musí být pospotřební recyklovaná vlákna. Recyklovaná papírová vlákna zahrnují jak pospotřební recyklovaná vlákna, tak předspotřební recyklovaná vlákna z papíren (odpadový papír). Pospotřební recyklovaná vlákna mohou pocházet od konečných spotřebitelů, z kanceláří, tiskáren, od knihvazačů atd.
Papír musí být vyroben přinejmenším bez použití plynného chlóru (<i>elementary chlorine free</i> , ECF). Přijatelný je rovněž papír vyrobený úplně bez použití chlóru (<i>totally chlorine free</i> , TCF).	Musí být splněna ekologická kritéria ekoznačky EU (EU Ecolabel) nebo kritéria první kategorie jiných vnitrostátních ekologických značek, která se přímo týkají výroby papíru (a nikoliv postupů řízení podniku). Úplná dokumentace o kritériích je k dispozici na internetové stránce: EU Ecolabel: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/product/pg_copyingpaper_en.htm

Zdroj: Copying & graphic paper - Green Public procurement (GPP) Product Sheet, European Commission GPP Training Toolkit – Module 3: Purchasing recommendations (Kopírovací a grafický papír – seznam produktů k zeleným veřejným zakázkám; školicí soubor nástrojů Evropské komise k ZVZ – modul 3: doporučení týkající se nákupů), Brusel 2008. (http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/toolkit/paper_GPP_product_sheet.pdf)

1 KOM(2008) 400 v konečném znění, s. 4.

2 *Buying green! A handbook on green public procurement* (Nakupujte zeleně! Příručka pro veřejné zakázky v oblasti životního prostředí), 2. vydání, 2011.

3 1. Kopírovací a grafický papír; 2. Čistící produkty a služby; 3. Kancelářské vybavení IT; 4. Stavebnictví; 5. Doprava; 6. Nábytek; 7. Elektřina; 8. Potraviny a stravovací služby; 9. Textil; 10. Zahradnické produkty a služby; 11. Okna, zasklené dveře a světlíky; 12. Tepelná izolace; 13. Tvrdé podlahové krytiny; 14. Stěnové panely; 15. Kombinovaná tepelná a elektrická energie; 16. Výstavba cest a dopravní značky; 17. Pouliční osvětlení a dopravní signalizační zařízení; 18. Mobilní telefony; 19. Vnitřní osvětlení.

Kdekoli to bylo možné, byla při auditu posuzována zadávací dokumentace ve světle doporučení ze souboru nástrojů. Tam, kde soubor nástrojů danou oblast nepokrýval, použil auditní tým kritéria ze souboru nástrojů pro jinou skupinu produktů/služeb pomocí analogie. Příklady: v souboru nástrojů neexistovala kritéria pro kopírovací stroje, ale některá z kritérií pro vybavení IT se dala analogicky použít; v souboru nástrojů neexistovala kritéria pro nájem či pronájem budov, ale dala se využít určitá kritéria týkající se stavebnictví.

Pět kategorií na klasifikaci zadávacích řízení

Pro klasifikaci přezkoumávaných zadávacích řízení bylo použito následujících pět kategorií.

Neekologické

Zadávací dokumentace neobsahuje žádný odkaz na environmentální aspekty nebo pouze ustanovení bez vlivu na přístup k udělení zakázky. Příklad: do dokumentace je přiložena kopie obecné environmentální politiky orgánu nebo je na ni v dokumentaci učiněn odkaz nebo je požadován soulad s příslušnými předpisy týkajícími se životního prostředí.

Mírně ekologické

- a) *Je-li k dispozici soubor nástrojů*: Zadávací dokumentace je jen částečně v souladu s klíčovými kritérii. V případech, kdy hlavní ekologický aspekt je zaměřen na kritéria udělení zakázky, činí váha ekologických kritérií na celkové váze (v souvislosti s cenou a kvalitou) méně než 10 %.
- b) *Není-li k dispozici soubor nástrojů*: Zadávací dokumentace obsahuje určitá environmentální ustanovení, ale ta se týkají pouze druhotných charakteristik navržené zakázky. V případech, kdy je hlavní ekologický aspekt zaměřen na kritéria udělení zakázky, činí váha ekologických kritérií na celkové váze (v souvislosti s cenou a kvalitou) méně než 10 %.

Ekologické

- a) *Je-li k dispozici soubor nástrojů*: Zadávací dokumentace je plně nebo z velké míry v souladu s klíčovými kritérii a/nebo částečně v souladu s komplexními kritérii. V případech, kdy hlavní ekologický aspekt je zaměřen na kritéria udělení zakázky, činí váha ekologických kritérií na celkové váze 10 % či více.
- b) *Není-li k dispozici soubor nástrojů*: Zadávací dokumentace obsahuje důležitá environmentální ustanovení týkající se primární funkce obstarávaného zboží, služeb či stavebních prací. V případech, kdy je hlavní ekologický aspekt zaměřen na kritéria udělení zakázky, činí váha ekologických kritérií na celkové váze 10 % či více.

Velmi ekologické

- a) *Je-li k dispozici soubor nástrojů:* Zadávací dokumentace je plně nebo z velké míry v souladu s komplexními kritérii. To znamená, že jsou u kritérií výběru přítomna ekologická kritéria, že technická specifikace obsahuje vysoké environmentální požadavky a/nebo že je v kritériích udělení zakázky kladen silný důraz na ekologické aspekty (váha 25 % či více).
- b) *Není-li k dispozici soubor nástrojů:* Zadávací dokumentace ve velké míře vychází z osvědčených ekologických postupů. To znamená, že jsou u kritérií výběru přítomna ekologická kritéria, že technická specifikace obsahuje vysoké environmentální požadavky a/nebo že je v kritériích udělení zakázky kladen silný důraz na ekologické aspekty (váha 25 % či více).

Přirozeně ekologické

Jde o kategorii, kde primární funkcí obstarávaného zboží, služeb či stavebních prací je ekologičnost. Příklad: výstavba ekologické střechy nebo poskytnutí konzultačních služeb na zkvalitnění environmentálního profilu organizace.

Vybraný vzorek

Přezkoumáno bylo celkem 160 zadávacích řízení ze všech kontrolovaných orgánů a subjektů EU s výjimkou Evropské služby pro vnější činnost⁴.

Vzorek zahrnul zadávací řízení vypsaná a/nebo ukončená v období od ledna 2012 do února 2013. Do vzorku byla zařazena i určitá zadávací řízení organizovaná před tímto obdobím i po něm, a to s cílem získat komplexnější obrázek, zejména v případě malých subjektů EU, které vypisují málo zadávacích řízení.

4 ESVC Účetní dvůr informovala, že dosud nepoužívá postupy zelených veřejných zakázek propagované Komisí.

Odpovědi kontrolovaných orgánů a subjektů EU

43

Evropská rada a Rada Evropské unie

Generální sekretariát Rady s vědomím rostoucího významu environmentálních otázek podniká již řadu let konkrétní kroky ke zlepšení vlivu své činnosti na životní prostředí. Uznává pozitivní přínos, jímž může přispět k udržitelnému rozvoji společnosti, a zároveň si klade za cíl začlenit zásady řádného environmentálního řízení do své každodenní činnosti. Generální sekretariát Rady rozvíjí program environmentálního řízení s cílem umožnit zavedení systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) uvedeného v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009.

Generální sekretariát Rady rovněž podotýká, že cíle jeho programu environmentálního řízení jsou v souladu s doporučeními Účetního dvora.

Evropská komise

Shrnutí

Evropská unie stojí v čele proaktivní politiky v oblasti klimatu a jejího provádění na mezinárodní úrovni. Podle názoru Komise je systém environmentálního řízení a auditu (EMAS) vhodným nástrojem politiky pro snižování uhlíkové stopy orgánů a institucí EU. Kromě toho existuje mnoho příkladných oblastí, v nichž politiky prováděné v souvislosti s plněním cíle spočívajícího ve snížení emisí o 20 % do roku 2020 platí také pro orgány veřejné správy, včetně orgánů EU a jejich zaměstnanců. Bude tomu tak i nadále, a to i pokud jde o nové cíle pro rok 2030 (včetně navrhovaného cíle, kterým je snížení emisí skleníkových plynů o 40 %).

Komise má pro své vlastní činnosti politiku ochrany životního prostředí, která upřednostňuje prevenci znečištění, účinné využívání přírodních zdrojů, snižování emisí CO₂, vytváření menšího množství odpadu, podporu recyklace, začleňování kritérií ochrany životního prostředí do výzev k předkládání návrhů, dodržování environmentálních právních předpisů a udržitelnější chování zaměstnanců a zúčastněných stran atd.

Proto je strategií Komise snižovat reálné dopady svých každodenních a administrativních činností na životní prostředí prostřednictvím systému environmentálního řízení a auditu EMAS.

Prostřednictvím systému EMAS se Komise snaží dosáhnout skutečného omezení dopadů, a nikoli emise CO₂ jen zmírňovat (zejména kompenzacemi).

Vzhledem k velikosti a organizaci Komise byl systém EMAS nejprve zaveden v malém počtu budov Komise v Bruselu a jeho rozsah je postupně rozšiřován. V roce 2013 bylo do systému EMAS zaregistrováno 89 % zaměstnanců a 57 % podlahové plochy ve všech prostorách.

Za současné rozpočtové situace Komise svůj systém rozšiřuje postupně s pomocí dostupných zdrojů. Komise jde příkladem a povzbuzuje jiné orgány a instituce k zavádění systému EMAS prostřednictvím svého předsednictví ve skupině GIME (*Groupe interinstitutionnel de management environnemental*).

II

Komise soustavně rozšiřuje oblast působnosti systému EMAS a jeho zpráv o emisích. Obrovský pokrok z hlediska oblasti působnosti systému EMAS jasně dokládá snahu Komise snižovat dopady své činnosti na životní prostředí. Po plném provedení systému EMAS zůstává pro Komisi cílem předkládání zpráv v plném rozsahu.

IV

Od roku 2005 dosáhla Komise v Bruselu významného snížení emisí CO₂ na čtvereční metr, aniž by vycházela z předpokladu, že při výrobě elektrické energie z obnovitelných zdrojů vznikají nulové emise (-46,2 % v letech 2005 až 2012 v kancelářských budovách se systémem EMAS).

V

Provádění systému EMAS a jeho soustavné rozšiřování v Komisi pokračuje úspěšně a jsou při tom zohledňovány požadavky regulace a rozpočtová omezení. Kromě toho je třeba rozšiřování systému EMAS považovat za důležité z hlediska jeho velikosti, zeměpisného rozložení a struktury organizace.

Jedním z cílů politiky Komise v oblasti životního prostředí je zavádění ekologických kritérií v oblasti veřejných zakázek.

VI

Komise hodlá pokračovat v zavádění systému EMAS, který představuje společnou politiku pro snížení uhlíkové stopy administrativních činností orgánů a institucí EU.

VII

Komise toto doporučení částečně přijímá. Podle názoru Komise je systém EMAS vhodným nástrojem politiky pro snižování uhlíkové stopy orgánů a institucí EU. Komise proto vezme toto doporučení v úvahu při dalším zavádění systému EMAS.

Stanovení kvantifikované celkové cílové hodnoty pro snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 však nepřihlíží k širším souvislostem, například k nákladové efektivitě ani ke konkrétním podmínkám v různých orgánech a institucích EU.

Komise bude kromě toho pokračovat ve vývoji vhodných politik pro snížení emisí skleníkových plynů nákladově efektivním a pokud možno celostním způsobem, také ve vztahu k roku 2030, a to na základě důkladných posouzení dopadů, která v případě potřeby poskytnou úplné zhodnocení souvisejících nákladů a přínosů.

Snižování emisí tam, kde to znamená nejnížší náklady, je klíčovým aspektem současné politiky, a proto jsou závazné cíle v oblasti snižování stanovovány spíše na evropské úrovni a na úrovni členských států, nikoli na úrovni organizací. Znamená to zachování pružnosti, aby bylo možné cíle plnit co nejlépe.

Ačkoli právní předpisy EU neukládají orgánům veřejné správy konkrétní cíle v oblasti snižování emisí, lze na této úrovni provádět další opatření, a to i prostřednictvím pokračujícího zavádění systému EMAS, který představuje společnou politiku pro snížení uhlíkové stopy administrativních činností orgánů a institucí EU.

VII a)

Komise přijímá toto doporučení za podmínky, že bude úspěšně vyvinuta metoda stanovení environmentální stopy organizace ve vztahu k orgánům veřejné správy. Kromě toho se Komise domnívá, že prostřednictvím provádění systému EMAS stanovila správný způsob určování, měření a vykazování nejvýznamnějších přímých a nepřímých dopadů na životní prostředí, a to včetně svých emisí skleníkových plynů.

VII b)

Komise toto doporučení přijímá, přičemž zdůrazňuje dobrovolný přístup a nezávislost každého orgánu a instituce EU při rozhodování o vhodnosti takových případných kompenzací.

Komise bude dále usilovat o reálné snížení emisí pomocí stávajících politik, včetně systému EMAS.

Takový společný přístup bude muset rovněž zohlednit:

- i) nutnost předejít odrazování od dalších snah o dosažení reálných snížení emisí,
- ii) stávající mechanismy včetně obchodování s emisními povolenkami a
- iii) dostupnost režimů vykazování a systémy kompenzací na dostatečně vysoké úrovni. Bude vyžadovat i posouzení účinků na zdroje EU a využití veřejných peněz.

VII c)

Komise toto doporučení přijímá a v plné míře podporuje propagaci systému EMAS. Omezení rozsahu jsou součástí systému EMAS samotného a mají každé organizaci umožnit, aby se zabývala nejvýznamnějšími environmentálními aspekty.

Komise dále posoudí, zda je Evropský kodex energetické účinnosti v datových střediscích slučitelný s finančními výhledy, zvláště pak z hlediska správních prostředků, a poté zváží jeho podepsání.

Současná revize finančního nařízení a prováděcích pravidel k němu zavádí regulační rámec, který podporuje další zadávání zelených veřejných zakázek včetně nákladů životního cyklu v souladu se směrnicí 2014/24/EU.

Komise bude pokračovat ve vývoji pokynů týkajících se zelených veřejných zakázek a bude tyto dokumenty prosazovat ve skupině GIME.

Úvod

01

Klasickou definicí udržitelného rozvoje je rozvoj, který splňuje potřeby současnosti, aniž by ohrožoval schopnost budoucích generací uspokojit svoje potřeby. Proto obsahuje i koncepci „omezení“, aby zajistil, že životní prostředí bude schopno naplňovat současné i budoucí potřeby.

04

Evropská unie stojí v čele proaktivní politiky v oblasti klimatu a jejího provádění na mezinárodní úrovni. Existuje mnoho příkladných oblastí, v nichž politiky prováděné v souvislosti s plněním cíle spočívajícího ve snížení emisí o 20 % do roku 2020 platí také pro orgány veřejné správy, včetně orgánů EU a jejich zaměstnanců. Bude tomu tak i nadále, a to i pokud jde o nové cíle pro rok 2030 (včetně navrhovaného cíle, kterým je snížení emisí skleníkových plynů o 40 %).

06

Komise hodlá pokračovat ve svém proaktivním přístupu k politice v oblasti klimatu a v jejím provádění a bude nadále vyvíjet vhodné politiky pro snížení emisí skleníkových plynů nákladově efektivním a pokud možno celostním způsobem. Ačkoli právní předpisy EU neukládají orgánům veřejné správy konkrétní cíle v oblasti snižování emisí, lze přesto na této úrovni provádět další opatření, a to také prostřednictvím pokračujícího zavádění systému EMAS. Obrovský pokrok z hlediska oblasti působnosti systému EMAS jasně dokládá snahu Komise snižovat dopady své činnosti na životní prostředí.

07

Komise bude dále usilovat o reálné snížení emisí pomocí stávajících politik, včetně systému EMAS, a současně bude zvažovat i další možnosti, například kompenzace.

Tyto úvahy budou muset rovněž zohlednit:

- i) nutnost předejít odrazování od dalších snah o dosažení reálných snížení emisí,
- ii) stávající mechanismy včetně obchodování s emisními povolenkami a
- iii) dostupnost režimů vykazování a systémy kompenzací na dostatečně vysoké úrovni. Budou vyžadovat i posouzení účinků na zdroje EU a využití veřejných peněz.

Připomínky

12

Spolehlivé a komplexní informace o uhlíkové stopě nejsou nezbytným předpokladem pro vytvoření a realizaci strategií snižování emisí. Podle názoru Komise existují zmírňující opatření, která zjevně snižují dopady na životní prostředí.

16

Komise se domnívá, že podle jejího doporučení ze dne 9. dubna 2013 by mělo být podporováno využívání společné metody pro měření a sdělování environmentálního profilu životního cyklu organizací (metoda stanovení environmentální stopy organizace, OEF), a to i prostřednictvím organizací registrovaných v systému EMAS. Po přezkumu výsledků pilotní fáze, jakmile bude k dispozici revidovaná metoda stanovení environmentální stopy organizace, zváží Komise možnost zahájení interní pilotní fáze s cílem vyvinout konkrétní odvětvová pravidla pro výpočet a vykazování environmentální stopy Komise nebo podobných orgánů veřejné správy.

18

Pokud jde o odkaz na orgány a instituce EU, které nevykazují všechny součásti svých emisí skleníkových plynů, nařízení o systému EMAS uvádí, že organizace musí podávat zprávu o emisích, pokud je to vhodné a významné. Organizace mohou částečně vykazovat své přímé a nepřímé emise v závislosti mimo jiné na rozsahu své registrace v systému EMAS. Jestliže organizace jeden z klíčových ukazatelů EMAS vůbec nevykazují, musí uvést vysvětlení.

21

Zvětšování rozsahu zahrnutých činností je již upraveno v akčním plánu EMAS na rok 2014 a přinese úplnější zprávu za rok 2013 a další výsledky.

29

Metoda OEF doporučená Komisí v současné době prochází rozsáhlým pilotním testováním, které potrvá do konce roku 2016.

K cílům pilotní fáze patří vymezení určitých technických požadavků, které budou klíčem k širokému zavedení této metody ve správních orgánech, které jsou organizovány podobně jako Komise. Kromě toho výsledky pilotní fáze pravděpodobně povedou k revizi či zdokonalení metody OEF. Během tohoto testování Komise upřednostnila vývoj odvětvových pravidel OEF (OEFSR) pro odvětví, jejichž podíl na dopadech na životní prostředí je největší. Veřejná správa k těmto odvětvím nepatří. Po přezkumu výsledků pilotní fáze, jakmile bude k dispozici revidovaná metoda stanovení environmentální stopy organizace, zváží Komise možnost zahájení interní pilotní fáze s cílem vyvinout konkrétní odvětvová pravidla pro výpočet a vykazování environmentální stopy Komise nebo podobných orgánů veřejné správy.

31

Údaje o emisích použité v roce 1990 nejsou u většiny organizací známy. Posuzování jejich aktuální výkonnosti v porovnání se skutečnými emisemi z roku 1990 se obvykle provádí pomocí odhadů.

35

Komise zastává názor, že vykazování emisí v nulové výši při užití „zelené“ elektřiny by mohlo zakrýt skutečné snížení (nebo zvýšení) spotřeby energie.

37

Pomocí nákupu „zelené“ elektřiny orgány EU povzbuzují výrobce elektrické energie k volbě zařízení vyrábějících energií z obnovitelných zdrojů.

39 c)

Většina návštěvníků a externích účastníků jednání může emise související s jejich cestami vykazovat prostřednictvím své vlastní organizace, což by mohlo vést k dvojímu započítání.

44

Ačkoli právní předpisy EU neukládají orgánům veřejné správy konkrétní cíle v oblasti snížení emisí, lze přesto na této úrovni provádět další opatření, a to také prostřednictvím pokračujícího zavádění systému EMAS.

Snížování emisí tam, kde to znamená nejnižší náklady, je klíčovým aspektem současné politiky, a proto jsou závazné cíle v oblasti snižování stanovovány spíše na evropské úrovni a na úrovni členských států, a nikoli na úrovni organizací. Znamená to zachování pružnosti, aby bylo možné cíle plnit co nejlépe.

46

Na zasedání řídicího výboru systému EMAS v lednu 2014 Komise rozhodla, že vedle již existujících ročních cílů budou stanoveny i cíle dlouhodobé. Toto rozhodnutí bylo přijato s cílem poskytnout útvarům Komise lepší pomůcku pro stanovování ročních cílů a opatření.

47

Vzhledem k tomu, že počet zaměstnanců Komise se snižuje (podle současných finančních výhledů –5 %) a rozsah systému se soustavně vyvíjí, budou údaje nadále vykazovány jak v absolutním, tak v relativním vyjádření.

51

Komise bude pokračovat ve vývoji vhodných politik pro snížení emisí skleníkových plynů nákladově efektivním a pokud možno celostním způsobem, také ve vztahu k roku 2030, a to na základě důkladných posouzení dopadů, která dle potřeby poskytnou úplné zhodnocení souvisejících nákladů a přínosů.

Snížování emisí tam, kde to znamená nejnižší náklady, je klíčovým aspektem současné politiky, a proto jsou cíle v oblasti snižování stanovovány spíše na evropské úrovni a na úrovni členských států, a nikoli na úrovni organizací. Znamená to zachování pružnosti, aby bylo možné cíle plnit co nejlépe.

Ačkoli právní předpisy EU neukládají orgánům veřejné správy konkrétní cíle v oblasti snížení emisí, lze přesto na této úrovni provádět další opatření, a to také prostřednictvím pokračujícího zavádění systému EMAS.

52

Existuje velmi široká škála možných kompenzačních kreditů ve velmi různorodé kvalitě.

Jsou stanovena pravidla upravující používání kompenzací pro dodržování požadavků podle právních předpisů EU v oblasti klimatu, která by měla být z důvodu jednotnosti zohledňována při jakémkoli použití kompenzací ze strany orgánů EU. Tato pravidla se týkají jak kvantity ve vztahu k vlastnímu opatření, tak i uvažovaného druhu opatření v dostatečné kvalitě. Například je nezbytné zajistit, aby opatření použitá pro kompenzace byla doplňková, podléhala řádnému monitorování, vykazování a ověřování s cílem minimalizovat příležitosti k podvodům a aby pro ně platila účetní pravidla, jež brání možnosti dvojího započtení.

Komise bude nadále upřednostňovat snahu o reálné snížení emisí pomocí stávajících politik, včetně systému EMAS, a současně bude zvažovat i další možnosti, například kompenzace.

Tyto úvahy musí rovněž zohlednit:

- i) požadavek vyhnout se odrazování od dalších snah o dosažení reálných snížení emisí,
- ii) stávající mechanismy včetně obchodování s emisními povolenkami a
- iii) dostupnost režimů vykazování a systémy kompenzací na dostatečně vysoké úrovni. Budou vyžadovat i posouzení účinků na zdroje EU a využití veřejných peněz.

61 – poslední odrážka

Komise bude nadále usilovat o reálné snížení emisí pomocí stávajících politik, včetně systému EMAS, a současně bude zvažovat i doporučení vytvořit společný přístup ke kompenzacím pro orgány EU.

Je důležité mít na paměti, že od roku 2012 jsou emise CO₂ ze všech letů v rámci zemí a mezi zeměmi Evropského hospodářského prostoru (EHP) zahrnuty do systému EU pro obchodování s emisemi (pro Chorvatsko to platí od 1. ledna 2014).

Znamená to, že provozovatelé letecké dopravy musí získávat a vyřazovat povolenky, aby pokryli všechny příslušné emise. Pro lety uvnitř EHP tudíž platí cena uhlíku podle systému EU pro obchodování emisemi, což lze považovat za rovnocenné kompenzacím.

Viz vyjádření k bodu 52.

65

Komise by ráda poukázala na to, že **tabulka 6** neuvádí skutečně pokryté metry čtvereční, ale pouze procentní část plochy budov.

67

Úsilí o splnění požadavků systému EMAS by nemělo být podceňováno. Komise je zdaleka největším orgánem. Má velmi jasnou politiku postupného rozšiřování systému EMAS na všechny své lokality a činnosti v rámci dostupného rozpočtu (viz rozhodnutí C(2013) 7708).

68

Rozšiřování systému EMAS v Bruselu a Lucemburku začalo okamžitě po rozhodnutí z roku 2009, přičemž všechny činnosti byly registrovány v roce 2010 pro Brusel a v roce 2012 pro Lucemburk. Úplná registrace budov bude v roce 2015 provedena v Bruselu a postupně i na ostatních lokalitách.

69

Rozhodnutí o certifikaci pěti zařízení Společného výzkumného střediska podle normy ISO 14001 bylo přijato dříve, než se v roce 2009 Komise rozhodla rozšířit systém EMAS. Registrace těchto lokalit v systému EMAS v současnosti probíhá.

70

Komise rozhodla, že rozšíření systému EMAS musí na vyšší úrovni monitorovat řídicí výbor EMAS. Rozšiřování probíhá postupně, počínaje nejdůležitějšími lokalitami. Z hlediska plochy představují zastoupení Komise v členských státech přibližně 2 % všech budov Komise; některé z nich provozují jiné orgány.

76

Je třeba zdůraznit, že snížení spotřeby energie v budovách v Bruselu o 15 % v letech 2005 až 2012 bylo dosaženo v době, kdy se z důvodu rozšíření počet zaměstnanců Komise zvýšil o 25 %.

79

Finanční nařízení a jeho prováděcí pravidla stanoví stejné zásady, jaké jsou obsaženy ve směrnici, aby byla pravidla EU v souladu s pravidly, která uplatňují členské státy.

Nové finanční nařízení a prováděcí pravidla k němu, která procházejí postupem schvalování, by měly ještě více povzbuzovat k využívání environmentálních aspektů, včetně nákladů životního cyklu, jako metody zadávání zakázek v souladu se směrnicí 2014/24/EU.

80

Finanční nařízení a prováděcí pravidla k němu představují horizontální předpisy, které nemají uvádět výčet odvětvových povinností podle jednotlivých politik, ale stanovovat obecná pravidla pro plnění rozpočtu.

Finanční nařízení a prováděcí pravidla k němu, která nyní procházejí postupem schvalování, by měly stanovit, že při použití nákladů životního cyklu používají orgány EU metody přijaté na úrovni EU, kdykoli jsou takové metody k dispozici. Zavedení této možnosti by měly zajistit příslušné útvary v rámci politiky EMAS.

81

Komise považuje za vhodné, aby bylo používání příručky a konkrétních pokynů na podporu zelených veřejných zakázek dobrovolné, a současně zajišťuje šíření správných postupů, které členským státům slouží i jako referenční vzory.

84

Celkově se ve většině případů používá určitý druh zelených veřejných zakázek, ačkoli mnohá řízení dosud plně ekologická nejsou. Pouze přibližně čtvrtina zakázek neobsahovala ekologická kritéria. Orgány EU tak dosahují lepšího výsledku, než činí průměr orgánů veřejné správy v Evropě. Podle studie¹, která se opírá o celounijní průzkum, v průměru 54 % orgánů veřejné správy v celounijním šetření zařadilo do svých posledních zadávacích řízení v období 2009–2010 určitý druh ekologického kritéria u deseti prioritních skupin výrobků (stavebnictví, elektřina, čisticí produkty a služby, textil, potraviny a stravovací služby, nábytek, kancelářská výpočetní technika, papír, zahradnické produkty a vybavení, doprava).

85

Ve svém sdělení „Zadávání veřejných zakázek v zájmu lepšího životního prostředí“ (viz poznámka pod čarou 43) Komise navrhla, aby do roku 2010 bylo 50 % všech nabídkových řízení ekologických, přičemž „ekologický“ zde znamená „v souladu s přijatými společnými ‚základními‘ kritérii zelených veřejných zakázek“. Procento by bylo vyjádřeno jak počtem, tak hodnotou ekologických smluv ve srovnání s celkovým počtem a hodnotou smluv uzavřených v odvětvích, pro která byla určena společná „základní“ kritéria zelených veřejných zakázek. Tento cíl později schválila Rada².

Vzhledem k tomu, že Účetní dvůr zahrnul i skupiny produktů, pro které neexistují žádná kritéria zelených veřejných zakázek, nejsou metodiky hodnocení toho, jak bylo dosaženo cíle v oblasti zelených veřejných zakázek, plně slučitelné.

86

Spolu s členskými státy zastoupenými v neformální poradní skupině pro zelené veřejné zakázky provedlo GR pro životní prostředí stanovení priorit zelených veřejných zakázek v období let 2012–2013 s cílem určit, jaká kritéria zelených veřejných zakázek je třeba vypracovat. Vysokou prioritu získala datová střediska a brzy bude rozhodnuto, zda budou pro datová střediska vypracována kritéria. Očekává se, že do příštích kritérií pro kancelářské budovy bude zařazena údržba budov. Služební cesty nebyly považovány za oblast se zvláštní prioritou.

87

Aktualizace kritérií je proces velmi náročný na zdroje. Komise se snaží odstranit stávající nedostatky a revidovat skupiny produktů v rámci stávajících zdrojů. Kritéria pro mobilní telefony byla z internetových stránek odstraněna, protože již nebyla dostatečně přísná, a kromě toho je poradní skupina pro zelené veřejné zakázky neoznačila jako kritéria s vysokou prioritou.

89

Použití přístupu vycházejícího z nákladů životního cyklu nemusí být nezbytně u všech skupin produktů smysluplné. Například pokud zadavatelé chtějí koupit papír šetrný k životnímu prostředí, stačilo by specifikovat, že papír by měl být „recyklovaný“ nebo „pocházet z udržitelných zdrojů“, protože u této skupiny produktů zadavateli nevzniknou náklady na údržbu nebo provoz.

Komise připravuje provedení této směrnice do finančního nařízení. Nestanoví však používání nákladů životního cyklu jako povinné.

89 – poslední odrážka

Komise v současné době zkoumá vydání pokynů pro náklady životního cyklu.

90

Komise má stanoveny cíle pro spotřebu energie v budovách a v rámci systému EMAS dosahuje pozitivních výsledků. Například v Bruselu, kde směrnice o energetické účinnosti 2012/27/EU vede k 0,13 % ročních úspor energie, Komise ve svém plánu navrhla 1 % ročních úspor energie, což je osmkrát více.

1 The Uptake of Green Public Procurement in the EU27 (Využití zelených veřejných zakázek v EU-27), Centre of European Policy Studies, <http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/CEPS-CoE-GPP%20MAIN%20REPORT.pdf>

2 Závěry Rady ze dne 22. září 2008, <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2013067%202008%20INIT>

93

Tento program dosud probíhá, priority úřadu pro infrastrukturu a logistiku v Bruselu, úřadu pro infrastrukturu a logistiku v Lucemburku a Společného výzkumného střediska však jsou v souladu platnými vnitrostátními nebo regionálními normami. Tím není vyloučeno, že některé z novějších stavebních projektů Komise, a to zejména ty, které probíhají v zařízení Společného výzkumného střediska v Ispře, by požadavky programu ekologicky šetrných budov skutečně splnily. Úřad pro infrastrukturu a logistiku v Bruselu se k programu připojí v budoucnosti, pokud bude existovat určitá přidaná hodnota.

94

Příručka standardních specifikací pro budovy si klade za cíl dosáhnout pasivní náročnosti budov a stanoví tyto minimální projektové požadavky:

- směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov,
- regionální minimální právní požadavky.

Příručka rovněž požaduje provádění energetických auditů a/nebo energetických studií s cílem posoudit, jak jsou uplatňována řešení pro energetickou účinnost a jak je zaváděna energie z obnovitelných zdrojů.

95

Komise usiluje o příkladnou úlohu veřejných subjektů tím, že se snaží uplatňovat požadavky směrnice o energetické účinnosti 2012/27/EU (článků 4 a 5) a Úřad pro infrastrukturu a logistiku v Bruselu posoudil technický dopad směrnice na své budovy.

V každém případě by ambice budoucích projektů (jak u nových budov, tak u renovací) a související finanční dopad měly dodržovat dostupnou částku ročních rozpočtových prostředků v rámci VFR na období 2014–2020.

100

Komise svůj přístup neomezuje na energetickou účinnost určité budovy a má za to, že metoda ekologického posouzení BREEAM nebo podobné programy jsou komplexnější a jsou více v souladu s jejími politikami a s globálním dopadem jejich činností na životní prostředí.

101

Požadavky kodexu chování pro datová střediska v budovách Komise by měly velmi závažné rozpočtové důsledky. Rozhodnutí o připojení ke kodexu by znamenalo také důkladnou revizi budov a některé požadavky by v budovách Komise nebylo možné provést kvůli jejich stáří. Vnitřní organizace datových středisek se však řídí doporučeními kodexu chování.

Kromě vlastních datových středisek si Komise pronajala i prostory pro datová střediska v Lucemburku a Bruselu. Vlastníci těchto prostor datových středisek kodex chování podepsali.

Komise v současné době zvažuje svou politiku pro datová střediska, a to včetně využití tzv. cloudu.

Závěry a doporučení

102

Evropská unie stojí v čele proaktivní politiky v oblasti klimatu a jejího provádění na mezinárodní úrovni a v tomto přístupu bude pokračovat, i pokud jde o nové cíle pro rok 2030 a navrhovaný cíl, kterým je snížení emisí skleníkových plynů o 40 %.

103

Podle názoru Komise je systém environmentálního řízení a auditu (EMAS) vhodným nástrojem politiky pro snižování uhlíkové stopy orgánů a institucí EU.

Kromě toho existuje mnoho příkladů oblastí, v nichž politiky prováděné v souvislosti s plněním cíle spočívajícího ve snížení emisí o 20 % do roku 2020 platí také pro orgány veřejné správy, včetně orgánů EU a jejich zaměstnanců. Bude tomu tak i nadále, a to i pokud jde o nové cíle pro rok 2030 (včetně navrhovaného cíle, kterým je snížení emisí skleníkových plynů o 40 %).

104

Cílem politiky Komise je snížit emise skleníkových plynů nákladově efektivním a pokud možno celostním způsobem, zejména prostřednictvím klimatického a energetického balíčku. Vzhledem k omezenému podílu emisí z administrativních činností orgánů EU Komise nepovažuje za vhodné stanovit pro tuto oblast činnosti závazná pravidla. Emise jsou v každém případě zahrnuty do cílů týkajících se snižování stanovených na úrovni EU nebo na úrovni členských států.

105

Nic nenaznačuje, že by závazná pravidla pro všechny orgány a instituce EU vedla k lepším výsledkům.

106

Komise hodlá pokračovat v zavádění systému EMAS, který představuje společnou politiku pro snížení uhlíkové stopy administrativních činností orgánů a institucí EU.

Doporučení – Společná politika na snížení emisí skleníkových plynů

1.

Komise toto doporučení částečně přijímá. Podle názoru Komise je systém environmentálního řízení a auditu (EMAS) vhodným nástrojem politiky pro snižování uhlíkové stopy orgánů a institucí EU. Komise proto vezme toto doporučení v úvahu při dalším zavádění systému EMAS.

Komise bude kromě toho pokračovat ve vývoji vhodných politik pro snížení emisí skleníkových plynů nákladově efektivním a pokud možno celostním způsobem, také ve vztahu k roku 2030, a to na základě důkladných posouzení dopadů, která dle potřeby poskytnou úplné zhodnocení souvisejících nákladů a přínosů.

Snižování emisí tam, kde to znamená nejnížší náklady, je klíčovým aspektem současné politiky, a proto jsou závazné cíle v oblasti snižování stanovovány spíše na evropské úrovni a na úrovni členských států, a nikoli na úrovni organizací. Znamená to zachování pružnosti, aby bylo možné cíle plnit co nejlépe.

Ačkoli právní předpisy EU neukládají orgánům veřejné správy konkrétní cíle v oblasti snížení emisí, lze na této úrovni provádět další opatření, a to také prostřednictvím pokračujícího zavádění systému EMAS, který představuje společnou politiku pro snížení uhlíkové stopy administrativních činností orgánů a institucí EU.

Společná odpověď na doporučení 1 písm. a) a b)

Komise tuto část doporučení nepřijímá, neboť doporučení nepřihlíží k širším souvislostem, jako jsou nákladová efektivita a konkrétní podmínky v jednotlivých orgánech a institucích EU. Tento přístup by vyžadoval důkazy o údajných přínosech.

107

Komise hodlá zintenzivnit monitorování svých emisí skleníkových plynů v rámci systému EMAS.

108

Komise soustředila své úsilí na energetickou spotřebu svých budov, protože se jednalo o největší zdroj emisí skleníkových plynů, u něhož existovala největší návratnost investic. Komise se v současné době zabývá otázkou mobility, která je druhým největším zdrojem jejích emisí.

109

Pro výpočet emisí z elektřiny z obnovitelných zdrojů, kterou spotřebovává v Bruselu, Komise v minulosti nepoužívala přístup nulové stopy. V kancelářských budovách registrovaných v systému EMAS se spotřeba energie v letech 2005 až 2012 snížila o 40,5 % (Brusel, kWh/m²).

Doporučení – Harmonizovaný výpočet a vykazování emisí

2.

Komise přijímá doporučení za podmínky, že bude úspěšně vyvinuta metoda stanovení environmentální stopy organizace pro orgány veřejné správy. Domnívá se, že prostřednictvím provádění systému EMAS stanovila správný způsob určování, měření a vykazování svých nejvýznamnějších přímých a nepřímých dopadů na životní prostředí, a to včetně emisí skleníkových plynů. Díky systému EMAS a další interinstitucionální spolupráci získají orgány možnost harmonizovaného přístupu k výpočtu svých emisí skleníkových plynů.

2. a)

Metoda OEF doporučená Komisí v současné době prochází rozsáhlým pilotním testováním, které potrvá do konce roku 2016. K cílům pilotní fáze patří vymezení určitých technických požadavků, které budou klíčem k širokému zavedení této metody ve složitých správních orgánech, jako je Komise. Kromě toho výsledky pilotní fáze pravděpodobně povedou k revizi či zdokonalení metody OEF. Během tohoto testování Komise upřednostnila vývoj odvětvových pravidel OEF (OEFSR) pro odvětví, jejichž podíl na dopadech na životní prostředí je největší. Veřejná správa k těmto odvětvím zjevně nepatří. Po přezkumu výsledků pilotní fáze, jakmile bude k dispozici revidovaná metoda stanovení environmentální stopy organizace, zváží Komise možnost zahájení interní pilotní fáze s cílem vyvinout konkrétní odvětvová pravidla pro výpočet a vykazování environmentální stopy Komise nebo podobných orgánů veřejné správy.

110

Politika nebo právní předpisy EU v oblasti klimatu skutečně nestanoví povinné programy kompenzace emisí. Komise usiluje o reálné snížení emisí pomocí stávajících politik, včetně systému EMAS.

Doporučení – Společný přístup k dobrovolné kompenzaci

3.

Komise toto doporučení přijímá, přičemž zdůrazňuje dobrovolný přístup a nezávislost každého orgánu a instituce EU při rozhodování o vhodnosti takových případných kompenzací.

Kromě toho politika nebo právní předpisy EU v oblasti klimatu skutečně nestanoví povinné programy kompenzace emisí. Komise bude dále usilovat o reálné snížení emisí pomocí stávajících politik, včetně systému EMAS.

Společný přístup ke kompenzaci emisí bude muset rovněž zohlednit:

- i) nutnost vyhnout se odrazování od dalších snah o dosažení reálných snížení emisí,
- ii) stávající mechanismy včetně obchodování s emisními povolenkami a
- iii) dostupnost režimů vykazování a systémy kompenzací na dostatečně vysoké úrovni. Bude vyžadovat i posouzení účinků na zdroje EU a využití veřejných peněz.

4.

Komise toto doporučení přijímá. Existuje velmi široká škála možných kompenzačních kreditů ve velmi různorodé kvalitě.

Jsou stanovena pravidla upravující používání kompenzací pro dodržování požadavků podle právních předpisů EU v oblasti klimatu, která by měla být z důvodu jednotnosti zohledňována při jakémkoli použití kompenzací ze strany orgánů EU. Tato pravidla se týkají jak kvantity ve vztahu k vlastnímu opatření, tak i uvažovaného druhu opatření v dostatečné kvalitě. Například je nezbytné zajistit, aby opatření použitá pro kompenzace byla doplňková, podléhala řádnému monitorování, vykazování a ověřování s cílem minimalizovat příležitosti k podvodům a aby pro ně platila účetní pravidla, jež brání možnosti dvojího započtení.

Komise bude nadále upřednostňovat snahu o reálné snížení emisí pomocí stávajících politik, včetně systému EMAS, a současně bude zvažovat i další možnosti, například kompenzace.

5.

Komise toto doporučení přijímá, přičemž uznává, že přínos pro místní obyvatelstvo je pouze jedním aspektem, který by měl být zohledňován při hodnocení kvality kompenzací.

111

Komise souhlasí s připomínkou Účetního dvora, podle níž by orgány měly přijmout a/nebo lépe využívat systém EMAS.

112

Systém EMAS je silný a náročný nástroj řízení a jeho rychlé provedení není slučitelné s finančními omezeními většiny orgánů EU. Omezení rozsahu systému EMAS jsou součástí systému samotného. Systém EMAS je třeba provádět nákladově efektivním a pokud možno celostním způsobem.

113

Celkově se ve většině případů používá určitý druh zelených veřejných zakázek, ačkoli mnohá řízení dosud plně ekologická nejsou. Pouze přibližně čtvrtina zakázek neobsahovala ekologická kritéria. Orgány EU tak dosahují lepšího výsledku, než činí průměr orgánů veřejné správy v Evropě. Podle studie (viz poznámka pod čarou 1 v odpovědi Komise), která se opírá o celounijní průzkum, v průměru 54 % orgánů veřejné správy zařadilo do svých posledních zadávacích řízení v období 2009–2010 určitý druh ekologického kritéria u deseti prioritních skupin výrobků (stavebnictví, elektřina, čisticí produkty a služby, textil, potraviny a stravovací služby, nábytek, kancelářská výpočetní technika, papír, zahradnické produkty a vybavení, doprava).

U většiny renovací a/nebo nové výstavby svých budov používá Komise obecně stupeň hodnocení „výborná“ podle normy BREEAM, která se neomezuje pouze na energetickou náročnost.

114

Komise zvažuje další hodnocení toho, zda je účast v Evropském kodexu pro energetickou účinnost v datových střediscích slučitelná s finančními výhledy, zejména pokud jde o správní prostředky.

Doporučení – Plná realizace systému EMAS a zelených veřejných zakázek

6.

Komise přijímá toto doporučení a plně podporuje prosazování systému EMAS. Omezení rozsahu jsou součástí systému EMAS samotného a mají každé organizaci umožnit, aby se zabývala nejvýznamnějšími environmentálními aspekty.

Komise dále posoudí, zda je Evropský kodex energetické účinnosti v datových střediscích slučitelný s finančními výhledy, zvláště pak z hlediska správních prostředků, a poté zváží jeho podepsání.

7.

Komise toto doporučení přijímá. Současná revize finančního nařízení a prováděcích pravidel zavádí regulační rámec, který podporuje další zadávání zelených veřejných zakázek včetně nákladů životního cyklu v souladu se směrnicí 2014/24/EU.

Komise bude pokračovat ve vývoji pokynů týkajících se zelených veřejných zakázek a bude tyto dokumenty prosazovat ve skupině GIME.

Soudní dvůr Evropské unie

Úvod (1–11)

Administrativa Soudního dvora věnuje připomínkám Účetního dvora, stejně jako to obvykle činí v případě výročních zpráv nebo jakékoli jiné zvláštní zprávy, velkou pozornost a usiluje vždy o přijetí opatření, která jsou nezbytná k realizaci případných doporučení.

Tato zvláštní zpráva prokazuje, že Soudní dvůr přikládá ochraně životního prostředí velký význam a bez ohledu na omezení lidských a finančních zdrojů, k nimž muselo dojít v posledních letech, se v této oblasti aktivně angažuje, a to především na základě komplexního a strukturovaného rámce EMAS (**e**co-**m**anagement and **a**udit **s**cheme). Tato angažovanost již navíc přinesla cenné výsledky, o čemž svědčí dosažené snížení emisí skleníkových plynů (SP).

Následující odpovědi mají především poskytnout užitečná upřesnění vztahující se k některým připomínkám a doporučením Účetního dvora.

Připomínky (12–101)

Obecně řečeno, pokroky v oblasti politiky životního prostředí dosažené jednotlivými evropskými orgány by bylo rovněž vhodné posuzovat podle zdrojů, které tyto instituce byly schopny na tuto politiku vynaložit. Je proto třeba zdůraznit, že úsilí, které Soudní dvůr vyvíjí, a kroky, které podniká, jež jsou zmíněny v této zvláštní zprávě, byly realizovány co nejúspěšněji (zejména vytvoření jediného nového místa schváleného rozpočtovým orgánem a obsazeného v roce 2012).

Toto umožňuje věrněji ohodnotit rozsah pokroku, jehož bylo až dosud dosaženo zejména v těchto oblastech:

- zavedení projektu EMAS,
- provedení vyčerpávající analýzy emisí SP produkováných v důsledku činnosti Soudního dvora v roce 2010 a aktualizace klíčových bodů této bilance CO₂ za roky 2011 a 2012,
- značné snížení emisí SP od roku 2010 zásluhou několika vylepšení,
- podstatnější zohledňování ekologických kritérií u nabídkových řízení,
- použití normy BREEAM u plánovaného pátého rozšíření budov Soudního dvora.

Úplnost bilance CO₂ Soudního dvora a výrazné zlepšení jeho uhlíkové stopy (12–61)

Ve snaze přijmout konkrétní opatření ke snížení emisí SP vypracovala administrativa Soudního dvora již v roce 2010 první analýzu emisí SP produkováných jeho činností, přičemž klíčové body této bilance CO₂ za roky 2011 a 2012 byly aktualizovány v roce 2013.

V této souvislosti je nutné poukázat na skutečnost, že se Soudní dvůr rozhodl provést velmi rozsáhlou diagnózu, jelikož položka „Cesty“ zahrnuje nejen dojíždění mezi domovem a prací, ale také služební cesty a přesuny návštěvníků. Úsilí o zlepšení uhlíkové stopy Soudního dvora se navíc nesoústředí pouze na jediné hledisko „Energie“.

Postupně prováděné analýzy umožnily objektivně zaznamenat snížení emisí Soudního dvora od roku 2010 především v následujících oblastech:

- emise SP v rámci položky „Návštěvy“ byly mezi roky 2011 a 2012 sníženy o 14 %,
- emise SP související se spotřebou elektrické energie se mezi roky 2010 a 2011 snížily o 98 % a mezi roky 2011 a 2012 o 6 %,
- mezi roky 2011 a 2013 se náklady na zpracování odpadů snížily o 25 % a množství domovního odpadu se během stejné doby snížilo o 10 %.

Tato snížení jsou především výsledkem následujících projektů:

- uzavření smlouvy o ekologické elektrické energii s příslušným dodavatelem,
- zavedení opatření ke zlepšení izolace budov,
- optimalizace energetických plánů u některých budov,
- snížení množství organických odpadů a zlepšení třídění odpadů.

Přesnější odhad emisí souvisejících s „dojížděním mezi domovem a prací“ a „úniky chladiv“ umožnil také zlepšit kvalitu údajů u těchto dvou položek bilance CO₂ a tím snížit míru nepřesnosti, která je těmto položkám vlastní.

Ve snaze zajistit transparentnost byly zprávy Soudního dvora o bilanci CO₂ zveřejněny na webových stránkách Curia a jsou dostupné evropským občanům.

K otázce nezavedení kompenzačního systému emisí SP administrativní Soudního dvora uvádí, že financování takových kompenzačních projektů přichází v úvahu pouze v případě, že byly vyčerpány všechny jiné možnosti eliminace a snížení stávajících emisí, zejména za účelem udržení silné angažovanosti všech aktérů v rámci instituce a lepší podpory iniciativ, jichž je v této oblasti zapotřebí. Administrativa Soudního dvora se navíc domnívá, že financování těchto kompenzačních projektů vyžaduje nejprve přijetí společného interinstitucionálního přístupu, zejména v otázce vymezení přiměřeného rozpočtového rámce, kritérií a druhů způsobilých projektů, jakož i množství rozpočtových prostředků, které by na ně mohly být přiděleny.

Pevný závazek Soudního dvora k provádění projektu EMAS (62–75)

Je třeba zdůraznit, že provádění projektu EMAS se na Soudním dvoře velmi aktivně rozvíjelo v roce 2012, což souvisí především se jmenováním koordinátora EMAS.

Administrativa Soudního dvora nejprve zdůraznila význam pravidelných komunikačních a informačních akcí určených ke zvyšování povědomí o otázkách životního prostředí v útvech a u personálu.

K trvalému řízení projektu EMAS pak byla zavedena operační dvouúrovňová struktura.

V roce 2013 byla realizována rámcová studie k vypracování harmonogramu projektu EMAS v rámci Soudního dvora. Kromě popisu ekologického stavu Soudního dvora z hlediska požadavků nařízení o EMAS spočíval hlavní cíl této studie ve stanovení etap, jež je třeba absolvovat k získání registrace, k níž mělo podle navrhovaného plánu dojít v roce 2016.

Pokud jde o cíle v oblasti životního prostředí a zejména snížení emisí SP, přiklání se administrativa Soudního dvora spíše ke stanovení relativních cílů (například ve vztahu k rozloze budov nebo počtu osob) měřitelných pomocí indikátorů obsažených v nařízení o EMAS ((ES) č. 1221/2009). Stanovení cílů v absolutních číslech, která doporučuje Účetní dvůr, má opodstatnění jen v případě, že databáze, z níž vycházejí, je dostatečně spolehlivá a vývoj zvoleného indikátoru může poskytnout informaci, která bude konzistentní v daném časovém horizontu. Avšak i když nejsou podmínky nezbytné k určení dostatečně spolehlivého číselného indikátoru v tomto stadiu splněny, mělo by k tomu nicméně dojít v blízké budoucnosti, tak jak bude pokračovat provádění projektu EMAS.

Podpora integrace ekologických kritérií do rámce veřejných zakázek (ekologické veřejné zakázky) (77–89)

Administrativa Soudního dvora sdílí snahu Účetního dvora podporovat zavedení ekologických kritérií do veřejných zakázek a přispívat tím k udržitelnějšímu rozvoji zejména používáním dokumentu „Green Public Procurement toolkit“ vydaného Komisí. Z tohoto důvodu obsahuje *vademecum* veřejných zakázek Soudního dvora zvláštní oddíl zabývající se ekologickými veřejnými zakázkami, který navíc obsahuje přímý odkaz na odpovídající informace Evropské komise. Administrativa Soudního dvora je však toho názoru, že zadavatelské útvary každého orgánu by měly mít možnost ponechat si dostatečnou diskreční pravomoc při využívání ekologických kritérií, aby rozumně vyvážily jednotlivá hodnotící kritéria v závislosti na specifikách každého zahájeného nabídkového řízení.

Relevance normy BREEAM pro účely lepšího snižování ekologických dopadů fondu budov Soudního dvora (90–101)

Za účelem snížení environmentálních dopadů fondu budov na minimum upřednostnila administrativa Soudního dvora u plánovaného pátého rozšíření jeho budov normu BREEAM před normou GBP, kterou zmiňuje Účetní dvůr. Norma BREEAM se totiž neomezuje na jediné hledisko, kterým je „úspora energií“, ale zahrnuje další přinejmenším stejně důležité aspekty (jako je spotřeba vody, nakládání s odpady a udržitelná mobilita), což je zajiště důvod, proč je tato norma široce aplikována evropskými orgány.

Závěry a doporučení (102–114)

Soudní dvůr vítá veškeré připomínky a doporučení, které ve zprávě formuluje Účetní dvůr.

Souhlasně se závěry Účetního dvora si je Soudní dvůr vědom významu účasti v systému EMAS a především díky jmenování koordinátora EMAS, které bylo umožněno schválením příslušného místa rozpočtovým orgánem, se již od roku 2012 v tomto směru aktivně angažuje. Bez ohledu na úspory, kterým musí Soudní dvůr čelit v souvislosti s aktuální rozpočtovou krizí, je jeho cílem dosáhnout registrace EMAS pro rok 2016.

Současně s tím zamýšlí Soudní dvůr pokračovat ve zlepšování své bilance CO₂ a podporovat při respektování relevantních právních ustanovení uplatňování ekologických kritérií u veřejných zakázek, které spadají do jeho působnosti. Nastávající páté rozšíření budov Soudního dvora přispěje zásluhou co nejširšího a nejpečlivějšího dodržování požadavků podle normy BREEAM v této oblasti plně ke snížení environmentálních dopadů jeho nemovitostního fondu.

Soudní dvůr také pevně podporuje doporučení Účetního dvora směřující k zajištění co nejrozsáhlejší harmonizace přístupů a posílení interinstitucionální spolupráce ve sledované oblasti, a to především na základě iniciativ, které Komise zahájila nebo k jejichž zahájení teprve dojde. V tomto směru je administrativa Soudního dvora připravena účastnit se prací, které budou nezbytné k vymezení lepších společných přístupů.

Evropská centrální banka

Evropská centrální banka (ECB) bere na vědomí audit Evropského účetního dvora, jakým způsobem orgány a instituce EU vypočítávají, snižují a kompenzují své emise skleníkových plynů, a vítá zvláštní zprávu Účetního dvora. ECB je přesvědčena o důležitosti udržitelných politik a významu společného úsilí při řešení výzev, kterým naše ekonomika a přirozené životní prostředí v současnosti čelí. ECB tedy Účetnímu dvoru děkuje za jeho všeobecné připomínky týkající se možností, které by vyplynuly ze zavedení společného přístupu institucí EU v zájmu dosažení dlouhodobého cíle Evropské unie snižovat emise.

V této souvislosti ECB rovněž bere na vědomí konstatování Účetního dvora, že ECB podnikla kroky ke snížení negativního dopadu svého administrativního provozu na životní prostředí, jak je uvedeno ve zprávě Účetního dvora o auditu řízení uhlíkové stopy ECB zveřejněné 28. dubna 2014. V návaznosti na své odpovědi na tuto zprávu uvádí ECB níže své odpovědi na připomínky a doporučení uvedené ve zvláštní zprávě:

Bod 8 – tabulka 1

Zvýšení horní hranice počtu pracovních míst v ECB přepočtených na ekvivalent plného pracovního úvazku z 1 448,5 v roce 2012 na 2 602 v roce 2014 bylo způsobeno především zřízením jednotného mechanismu dohledu.

Bod 23

Pokud jde o emise způsobené dojížděním zaměstnanců na pracoviště, ECB v současnosti připravuje způsob výpočtu s cílem je zahrnout do své příští zprávy o uhlíkové stopě.

Body 83 a 88

ECB bere na vědomí konstatování Účetního dvora, že ECB ve všech relevantních případech zajistila *de facto* povinný charakter zelených veřejných zakázek, a to prostřednictvím interních pokynů a systematického sledování, a počítá s tím, že začne o výsledcích dosažených při uplatňování obecných zásad udržitel-
ného zadávání zakázek informovat ve svých ročních environmentálních prohlášeních.

Doporučení 1 až 7

ECB vítá a podporuje doporučení Účetního dvora týkající se vypracování společných politik na snížení emisí skleníkových plynů, harmonizace výpočtů a vykazování emisí a kompenzace zbytkových emisí. ECB dále plně podporuje cíl dobrovolného Evropského kodexu chování v oblasti energetické účinnosti datových středisek, kterým je „snížit spotřebu energie v datových střediscích v celé Evropě a tak snížit emise, omezit globální oteplování a snížit náklady“, a zváží možnost požádat o získání statusu účastníka.

Evropský účetní dvůr

Generální sekretariát (GS) Evropského účetního dvora vítá připomínky Evropského účetního dvora a oceňuje doporučení Účetního dvora ke zlepšení.

Doporučení 2

GS toto doporučení přijímá a zavede měření a vykazování přímých i nepřímých emisí skleníkových plynů za Účetní dvůr. Zároveň stanoví cílové hodnoty pro snížení těchto emisí. Stanovení uhlíkové stopy a zavedení metodiky pro oblast skleníkových plynů budou na konci současného projektu EMAS definovány jako prioritní cíl ekologického programu.

Doporučení 3–5

GS přijímá tato doporučení. Bude definovat politiku kompenzace zbytkových emisí skleníkových plynů Účetního dvora a zavede využívání vysoce kvalitních kompenzací. K těmto opatřením bude přistoupeno okamžitě po dokončení opatření popsanych v doporučení 2.

Doporučení 6

GS přijímá toto doporučení. Účetní dvůr se zaregistruje do Evropského systému environmentálního řízení a auditu. V současné době probíhá zavádění systému environmentálního řízení typu EMAS. Úvodní environmentální přezkum a audit souladu s předpisy v této oblasti pro budovy Účetního dvora byl zahájen 10. dubna 2014.

GS rovněž podporuje obecnou koncepci i cíle dobrovolného Evropského kodexu chování v oblasti energetické účinnosti datových středisek „snížit spotřebu energie v datových střediscích v celé Evropě a tak snížit emise, omezit globální oteplování a snížit náklady“. GS tedy zváží připojení se k tomuto kodexu poté, co bude provedena analýza nákladů a přínosů týkající se souvisejících dopadů a rizik. Řada osvědčených postupů (týkající se např. virtualizace nebo zakázek na pořízení hardwaru IT) je už útvary Účetního dvora uplatňována.

Doporučení 7

GS přijímá toto doporučení a bude i nadále systematictěji využívat zelené zakázky: začlení zelené zakázky do systému environmentálního řízení Účetního dvora, a to zejména jednak vytvořením interních postupů a jednak systematickým monitorováním.

Evropská služba pro vnější činnost

Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) byla zřizena dne 1. ledna 2011 a většina jejích zaměstnanců v ústředí byla umístěna v nové, moderní budově, která splňuje nejvyšší normy týkající se spotřeby energie a ochrany životního prostředí. ESVČ byly rovněž Radou postoupeny tři starší budovy. Nájemní smlouva těchto budov vyprší v roce 2018 a ESVČ nyní zvažuje, jak nejlépe zlepšit jejich účinnost, a rovněž i alternativní možnosti, které nabízí trh s nemovitostmi v Bruselu.

Správa nemovitostí ESVČ v Bruselu je prostřednictvím dohody o úrovni služeb svěřena OIB, od něhož ESVČ očekává, že správu budov bude provádět v souladu s osvědčenými postupy.

V roce 2012 ESVČ podepsala smlouvu, která má zajistit dodávky vysokonapěťové elektrické energie z obnovitelných zdrojů pro budovu ústředí (Smlouva EEAS-106-DIVA4-SUP-DIR). Smlouva se týká dodávky 100% „zelené“ elektřiny (LGO) a je rovněž v souladu s dodavatelskými licencemi na federální a regionální úrovni Belgie.

V souvislosti s dobrovolnou účastí v systému EMAS by ESVČ ráda získala více informací ohledně řízení tohoto programu, a rozsahu, v jakém jej lze z hlediska zdrojů neutrálním způsobem provádět. Podobně je ESVČ ochotna uplatnit, kdykoli to bude možné, zásady „zelených veřejných zakázek“ (to však bohužel v případě delegací EU ve třetích zemích není vždy proveditelné).

I u delegací EU však můžeme uvést několik dobrých příkladů: instalace solárních panelů se v současnosti zvažuje nebo již byla uskutečněna na delegacích v Kambodži, na Kapverdách, Samoi a v Kosovu.

V případě nových staveb v Burundi, Nigeru a Mexiku jsme architektům odpovědným za příslušný projekt zadali požadavek, aby našli ekologická řešení, která sníží emise skleníkových plynů, a věnovali pozornost environmentálním aspektům projektů (tj. udržitelným materiálům, bioklimatickým řešením, využívání alternativních energií atd.). Situace na jiných trzích s nemovitostmi je obtížnější.

ESVČ se zavázala, že v rámci provozních podmínek, v nichž musí působit, své úsilí o omezení emisí skleníkových plynů zvýší.

Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů Evropské unie

65 – tabulka 6

Pět ze šesti budov Výborů tvoří nedílnou součást působnosti EMAS. Šestou budovu sdílí Výbory s Komisí, která ji vlastní. Z tohoto důvodu budova nebyla zahrnuta do působnosti systému Výborů pro environmentální řízení, i když zaměstnanci Výborů, kteří v této budově pracují, musí příslušné postupy EMAS dodržovat.

Výbory v současné době zvažují, že by do jeho působnosti zahrnuly také tuto budovu.

72

EHSV a VR se domnívají, že by měly být zohledněny všechny právní požadavky (investice) a kontroly vyplývající z EMAS, které jsou důležité.

83

V roce 2014 se Výbory rozhodly, že v budoucnu by měla všechna jejich ředitelství povinně konzultovat zelené zakázky s týmem EMAS, přesáhne-li hodnota smlouvy částku 60 000 EUR.

91

EHSV a VR se shodují na tom, že orgány a instituce EU by měly usilovat o budovy splňující komplexní kritéria výstavby obsažená v příručce GPP.

Avšak v městské oblasti Bruselu, kde se budovy Výborů nacházejí, jsou možnosti využití lokalizovaných zdrojů obnovitelné energie na samotném pozemku budovy omezené. Z tohoto důvodu Výbory nemohou ve svých budovách provést možnost b) příručky GPP.

I v případě, že by Výbory podstatně zvýšily počet solárních panelů na svých budovách, představovalo by to velmi nízký podíl celkové spotřeby elektřiny. S cílem snížit svou environmentální stopu studují Výbory možnost kombinované výroby.

101

EHSV a VR analyzovaly Kodex jednání, který je podle nich konkrétně zaměřen na datová centra, která vznikla po roce 2011, zatímco datová centra Výborů vznikla v roce 2004.

Pokud by se Výbory ke Kodexu jednání přihlásily, představovalo by to pro ně zbytečnou zátěž, neboť již uplatnily mnohé z osvědčených postupů v oblasti zařízení a služeb IT, které kodex propaguje.

105

Přestože neexistují závazná pravidla pro všechny instituce, dosáhly Výbory při snižování svých emisí pomocí EMAS hmatatelných výsledků.

V roce 2013 byla oproti roku 2008 spotřeba zemního plynu na osobu o 51 % nižší a spotřeba elektřiny na osobu o 21 % nižší.

109

Výbory by rády zdůraznily, že vedle toho, že nakupují zelenou elektřinu, také úspěšně snížily spotřebu energií díky investicím do technického vybavení (viz také bod 105).

Doporučení 2

EHSV a VR s doporučením souhlasí. Jakmile bude existovat harmonizovaný standard, Výbory zváží kalkulaci svých přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů a stanovení konkrétního akčního plánu. Dokud nebude existovat harmonizovaná metodika pro výpočet uhlíkové stopy, budou Výbory investovat své zdroje do zmírňování uhlíkové stopy.

Doporučení 3

EHSV a VR souhlasí s doporučením, že by orgány a instituce EU měly k tomuto tématu vyvinout společný přístup.

Prostředky na kompenzace by však měly být vydávány až poté, co budou provedeny všechny možné investice do snížení environmentálního dopadu Výborů.

111

Výbory by rády zdůraznily, že plně využívají nástrojů environmentálního řízení propagovaných Komisí.

114

Viz odpověď na bod 101.

Doporučení 6

Viz odpovědi na body 65 až 101.

Doporučení 7

EHSV a VR s doporučením souhlasí. V roce 2014 se Výbory rozhodly, že všechna ředitelství budou povinně konzultovat zelené zakázky s týmem EMAS, přesáhne-li hodnota smlouvy částku 60 000 EUR.

Evropská investiční banka

Obecná poznámka

Evropská investiční banka (EIB) děkuje Evropskému účetnímu dvoru (EÚD), že ji vyzval k dobrovolné účasti na auditu „Jak orgány a instituce EU vypočítávají, snižují a kompenzují své emise skleníkových plynů?“.

EIB jako banka Evropské unie zohledňuje společenskou odpovědnost ve svých aktivitách a má prokazatelné zkušenosti s identifikací a řízením svých vlivů na životní prostředí. EIB oceňuje závěry Účetního dvora, jež svědčí o vysoké výkonnosti banky v této oblasti, a s potěšením uvádí své poznámky k úvodním připomínkám EÚD:

19 a 24

EIB neustále přezkoumává zdroje emisí v rámci své inventury emisí skleníkových plynů a upraví rozsah vykazování, bude-li to vhodné a možné.

42

EIB snížila emise z mobility na hlavu z 11,1 tuny ekvivalentu CO₂ v roce 2007 na 7,1 tuny ekvivalentu CO₂ v roce 2012, což znamená snížení o 36 %.

45, 48 a 50

EIB se domnívá, že vykazování emisí CO₂ také v přepočtu na hlavu lépe odráží vlivy provozních faktorů, např. objemu transakcí a počtu zaměstnanců, na její emise CO₂.

58

EIB přijala dlouhodobá opatření ke snížení emisí CO₂, která se již nyní ve velké míře projevují, rozhodla o kompenzaci zbytkových emisí CO₂ počínaje emisemi v roce 2013 a vybrala projekt REDD+¹, který tuto kompenzaci umožní.

Doporučení 1

EIB by přivítala společnou politiku v oblasti snižování uhlíkové stopy správních činností orgánů a institucí EU, jak je navrženo v doporučení.

Doporučení 2

EIB by přivítala harmonizovaný přístup k výpočtu a vykazování přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů pro orgány a instituce EU.

Doporučení 3–5

EIB od roku 2013 kompenzuje své zbytkové emise CO₂ pomocí uhlíkových kreditů vytvořených projektem REDD+, který splňuje požadavky standardu VCS (*Verified Carbon Standard*) a iniciativy CCBA (*Climate, Community and Biodiversity Alliance* – úroveň „Gold“) a který přispívá nejen ke snížení emisí, ale i k udržitelnému rozvoji z hlediska výhod pro dotčené místní obyvatelstvo.

Doporučení 6

EIB bere toto doporučení EÚD v úvahu a bude mu věnovat značnou pozornost při zavádění systému environmentálního řízení.

¹ Program snižování emisí z odlesňování a znehodnocování lesů (REDD) iniciovala Organizace spojených národů, aby pomohla zastavit ničení lesů na celém světě. „REDD+“ jde nad rámec zamezení odlesňování a vedle dalších výhod sociálního rozvoje zahrnuje úlohu ochrany planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů, místního rozvoje a vytváření pracovních míst, jakož i posílení zásob CO₂ uloženého v lesích.

Evropská agentura pro bezpečnost letectví

Agentura EASA plně uznává důležitost minimalizace dopadu svých činností na životní prostředí a emise skleníkových plynů. Ochrana životního prostředí v oblasti civilního letectví tvoří součást jejího právního mandátu jakožto regulátora.

V průběhu fáze zřizování agentury od roku 2003 neměla agentura EASA možnost se plně věnovat přijetí komplexních opatření ke snižování emisí skleníkových plynů. Vývoj agentury se nyní ustálil a vedení agentury přijalo v nedávné době několik rozhodnutí, která agentuře umožní se na tuto problematiku zaměřit:

- 1) zahájení iniciativy agentury v oblasti ochrany životního prostředí s názvem „Project GREEN“ v roce 2014 za podpory výkonného ředitele,
- 2) přestěhování agentury EASA do nového sídla, v němž bude jediným nájemcem, v roce 2016, což agentuře lépe umožní snižovat svou uhlíkovou stopu, a
- 3) centralizace klíčových provozních činností (např. zadávání zakázek a řízení služebních cest a konferencí), které jsou všechny zastoupeny v iniciativě Project GREEN.

Cílem iniciativy Project GREEN je zvýšit povědomí o povinnostech agentury EASA týkajících se ochrany životního prostředí a o jejím odhodlání být ohleduplným sousedem. Projekt obsahuje tyto aktuální úkoly:

- 1) definovat politiku ochrany životního prostředí agentury EASA při zohlednění přírody a dopadu činností agentury,
- 2) definovat klíčové indikátory vlivu činnosti agentury na životní prostředí a progresivní cíle v této oblasti,
- 3) zavést zelené veřejné zakázky a
- 4) zapojit se do zelených projektů na úrovni místní komunity.

18 a 19

Project GREEN zkoumá způsoby měření a vykazování environmentálního profilu agentury EASA, včetně jejích emisí na rok 2014 a na další období za použití referenčního stavu v roce 2013. V rámci posuzování nejlepšího způsobu měření a vykazování emisí agentury projekt zohlední zprávu o uhlíkové stopě Evropského parlamentu.

45

Project GREEN stanoví cíle pro snížení emisí skleníkových plynů agentury EASA pravděpodobně za použití údajů z roku 2013 jako referenční hodnoty.

59

Co se týče kompenzace uhlíkových emisí, agentura EASA je v roce 2012 zavedla u služebních cest vlakem. Project GREEN navíc u dojíždění do zaměstnání, služebních cest a cest návštěvníků agentury podpoří využívání dopravních prostředků, které jsou „šetrné ke klimatu“. Zváží také zavedení kompenzací emisí u služebních cest podniknutých letecky, umožní-li to rozpočtová omezení.

65

Project GREEN přezkoumá možnost postupného zavedení vybraných prvků systému EMAS při zohlednění přesunu agentury do nového sídla v roce 2016. Agentura EASA zváží, jak by mohla docílit uznání dosažených zlepšení v oblasti životního prostředí pomocí méně formálních schémat, než je systém EMAS.

Doporučení 1

Agentura EASA vítá společnou politiku na snižování emisí skleníkových plynů. Taková politika by měla zohlednit rozmanitou škálu činností, které orgány a instituce vykonávají. Komise by měla při vypracovávání společné politiky konzultovat orgány a instituce a měla by zvážit poskytnutí finanční podpory na úplné či částečné pokrytí nákladů souvisejících s jejím prováděním. Vezměte prosím na vědomí, že Project GREEN podle předpokladů stanoví cíle pro snížení emisí skleníkových plynů.

Doporučení 2

Project GREEN se zaměří na to, jak nejlépe implementovat metodu Komise pro stanovení environmentální stopy organizace v kontextu činností agentury EASA.

Doporučení 3, 4 a 5

Agentura EASA vítá příležitost spolupracovat s orgány a institucemi na vytvoření společného přístupu k dobrovolné kompenzaci založeného na registru uznávaných mechanismů s cílem zajistit vysoce kvalitní kompenzace.

Agentura EASA uznává, že vytvoření společného přístupu ke kompenzaci by mělo přispět nejen ke snižování emisí, ale také k udržitelnému rozvoji ku prospěchu místní populace, které se projekt dotýká. Pokud bude program pro kompenzace zaveden na úrovni orgánů EU a zpřístupněn všem agenturám a subjektům EU, může být dosaženo úspor z rozsahu.

Doporučení 6

Project GREEN přezkoumá možnost postupného zavedení vybraných prvků systému EMAS při zohlednění přesunu agentury do nového sídla v roce 2016. Agentura EASA zváží, jak by mohla docílit uznání dosažených zlepšení v oblasti životního prostředí pomocí méně formálních schémat, než je systém EMAS.

Project GREEN dále posoudí přínosy přistoupení agentury EASA ke Kodexu EU pro energetickou účinnost v datových střediscích, a to zejména v kontextu přesunu agentury do nového sídla v roce 2016.

Je třeba poznamenat, že prostřednictvím iniciativy Project GREEN se agentura EASA zavazuje k tomu, že zapojením do místní komunity bude ohleduplným sousedem.

Doporučení 7

Agentura EASA vítá navrhovanou změnu finančních předpisů a/nebo předpisů pro zadávání zakázek, jež mají podpořit a usnadnit „zelené“ veřejné zakázky. Project GREEN podporuje zapracování standardních ustanovení zohledňujících ochranu životního prostředí do postupů pro zadávání zakázek agentury EASA a bude monitorovat jejich provádění. V této souvislosti se ustanovení souborů nástrojů pro zelené veřejné zakázky dle potřeby použijí a začlení do příslušných specifikací (technických, kritérií výběru/udělení zakázek).

Evropská agentura pro životní prostředí

19 – tabulka 2

Agentura EEA v roce 2012 (stejně jako v předchozích letech) nakupovala elektřinu pouze z obnovitelných zdrojů. V roce 2012 činily emise související s vytápěním v naší hlavní budově, která se nachází na adrese Kongens Nytorv 6, 71 tun CO₂. Tyto emise byly kompenzovány společně s emisemi souvisejícími s vytápěním za roky 2010 a 2011 (viz bod 54 zprávy).

Doporučení

Agentura EEA plně souhlasí s doporučeními Účetního dvora.

Evropská agentura pro léčivé přípravky

12–13

Evropská agentura pro léčivé přípravky učinila úvodní opatření vedoucí ke snížení své uhlíkové stopy, přičemž nejdůležitějším z těchto opatření je nákup elektřiny z obnovitelných zdrojů. Elektrická energie představuje pro agenturu největší zdroj emisí uhlíku a nákupem energie ze 100% obnovitelných zdrojů se úroveň emisí agentury snížila na nulu.

Agentura mimo to neprovádí žádné jiné spalování paliv ani nevlastní žádná vozidla.

V rámci pokračujících příprav na zavedení harmonizovaného přístupu k měření uhlíkové stopy se agentura také věnuje sledování emisí ze služebních cest a cest návštěvníků agentury, pokud sama cestu organizuje. Na základě rozhodnutí agentury o dalším nepronajímání parkovacích míst od roku 2015 se podporuje dojíždění pracovníků na pracoviště jinými prostředky než osobními automobily a v rámci další přípravy budou do pokynů agentury EMA v oblasti veřejných zakázek zavedena ekologická kritéria.

18

V návaznosti na přijetí strategie agentury EMA v oblasti životního prostředí v prosinci 2013, v jejímž rámci se agentura zavazuje k dodržování Aktu Spojeného království o změnách klimatu z roku 2008 a Pokynů Spojeného království o podávání zpráv o životním prostředí přijatých v červnu 2013, agentura EMA začlení do svých budoucích výročních zpráv i informace o životním prostředí.

19

Dokud nebudou k dispozici harmonizované pokyny týkající se předkládání informací o životním prostředí, Evropská agentura pro léčivé přípravky se může rozhodnout začlenit do svých nefinančních informací o spotřebě energie, dopravě a odpadu i omezené množství příslušných klíčových ukazatelů výkonnosti.

45

Stanovení cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů se stane součástí akčního plánu, který agentura EMA připraví v rámci systému environmentálního řízení.

65

Jako součást závazku agentury EMA v oblasti ochrany životního prostředí agentura zahájila environmentální přezkum. V návaznosti na tento přezkum agentura přijme politiku v oblasti ochrany životního prostředí a zřídí systém environmentálního řízení. Konečná registrace v systému EU EMAS se předpokládá v průběhu roku 2015.

99–100

Evropská agentura pro léčivé přípravky upozornila svého pronajímatele na osvědčení EU týkající se ekologických požadavků na budovy a byla informována, že pronajímatel již registraci do tohoto programu zahájil.

101

Agentura se již připravila na přijetí Kodexu EU pro energetickou účinnost v datových střediscích.

Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (ochranné známky a průmyslové vzory)

Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM) k připomínkám uvedeným v auditu s názvem „*How do the EU institutions and bodies calculate, reduce and offset their greenhouse gas emissions?*” (Jak orgány a instituce EU vypočítávají, snižují a kompenzují emise skleníkových plynů?) uvedl, že analýza obsahu těchto připomínek příslušnými útvary úřadu nedává podnět k žádnému zvláštnímu vyjádření ze strany úřadu OHIM.

Připomínky, které se týkají konkrétně úřadu OHIM, správně odrážejí skutečný stav environmentálního řízení v úřadu OHIM v okamžiku vypracování tohoto auditu.

Obecné připomínky, které se vztahují na všechny analyzované orgány a agentury, odpovídají objektivním údajům uvedeným v auditu.

Závěry a doporučení vyplývající z auditu jsou odůvodněné a opodstatněné. Naznačují směr dalšího postupu, aby došlo k posílení důvěryhodnosti politiky Evropské unie v oblasti životního prostředí na základě příkladu.

JAK ZÍSKAT PUBLIKACE EU

Bezplatné publikace:

- jeden výtisk:
prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- více výtisků, plakáty či pohlednice:
v zastoupeních Evropské unie (http://ec.europa.eu/represent_cs.htm)
a v delegacích Evropské unie v zemích mimo EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_cs.htm);
můžete se také obrátit na síť Europe Direct na adrese http://europa.eu/europedirect/index_cs.htm
nebo na telefonní lince 00 800 6 7 8 9 10 11 (zdarma v rámci EU) (*).

(*) Informace jsou poskytovány zdarma, stejně jako většina telefonních hovorů (někteří operátoři, telefonní automaty nebo hotely však mohou telefonické spojení zpoplatnit).

Placené publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Předplatné:

- u některého z prodejců Úřadu pro publikace Evropské unie
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_cs.htm).

Aby byla politika Evropské unie v oblasti klimatu důvěryhodná, musí být orgány a subjekty EU na špičce vývoje jak v koncipování, tak v realizaci politik na snižování emisí skleníkových plynů. V této zvláštní zprávě se zkoumá, jak orgány a subjekty EU přispívají k náročnému cíli Unie, kterým je snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 o nejméně 20 % pod úroveň roku 1990, a to zmírněním dopadu svého administrativního provozu na životní prostředí.

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

Úřad pro publikace